

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

<i>Helyben házhoz hozva:</i>	<i>Vidéken postai szétküld:</i>
Egész évre . . . 12 frt	Egész évre . . . 14 frt
Fél évre . . . 6 „	Fél évre . . . 7 „
Negyed évre . . . 3 „	Negyed évre . . . 3.50
Egy hónap . . . 1 „	Egy hónap . . . 1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, főt. 51. sz. a., hová hirdetések, közlések, pénzesek a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. petit sor egyszer . . . 30 kr
Mind a két vetkezéskor . . . 15 „

Szerkesztőség:

Az arad-ecsanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illerő közlemények intézendők. Bérmentelen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

A szláv lithurgia.

Arad, szeptember 5.

Az elhangoltság, mely a római kuria és külügyi hivatalunk és ezzel együtt a magyar hormány között is fenáll, nem csak a kath. egyház iránti viszonyainak bonyolódásában nyilvánul, hanem hivatalosan is be lett ismerve. A felhivatalos Pol. Corr. egy benfentes római levelezője által igyekezett újabban ennek ellenkezőjét elhíttetni, s a helyzetet szépitgetni, de együgyűségében épen azt igazolta, amit tagadni akart; mert ugyanabban a levelben az is el van mondva, hogy a római udvar mily meglegedés-, sőt örömmel fogadta Gladstone kormányra lépését.

Bámulva kérdezhetné itt az ember, hogy miért örülnek tulajonképen Rómában a felekezeti elfogultságban leledző fanatikus protestans Gladstone kormányra jutásának, ki a katholicizmus elleni vak gyűlöletében néhány évvel előbb arra sem volt rávehető, hogy Rómában időzven, a pápánál kihallgatást vegyen? Mig ellenben ismeretesek az angol toryk katholicus hajlandóságai, s tudvalevő, hogy a Salisbury kormánynak, midőn uralomra került, első teendője volt a Vatikánhoz való viszonyát szivélyesebbé tenni s képviselőtét állandósítani. A talány magyarázata nem lehet más, mint annak föltevése, hogy a római udvarnál ugyanazon okból örülnek Gladstone győzelmének, a mely okból ezt Francia- és Oroszországban cselekszik, t. i. mert általa a hármasszövetségnek egy barátjával kevesebb s egy ellenségével több lett.

Ezt tudtuk meg a Pol. Corr. felhivatalos beavatott római levelezőjétől, a ki a dolgokat szépitenni akarta. Annál többet árulnak el a római kuriával inti-

mebb érintkezésben levő francia lapok, melyek hangulatkeltésre számított mohó fecsegésük közben szinte feledni, látszanak, hogy közleményeiről esetleg másutt is tudomást vesznek.

Igy a párisi *Matin*, dicsőítve a Vatikán politikáját, melylyel egész határozottan a francia-orosz szövetséget támogatja, meglegedéssel regisztrálja azon tervét a Kuriának, mely szerint Ausztria és Magyarországon a szláv ajku katholicusok istentiszteletében a latin helyett a szláv nyelvű lithurgiának behozatalát fogja megengedni, illetőleg elrendelni.

Nem kételkedünk benne, hogy e célzat meg van a Kuriánál, de a szándék és annak megvalósítása között oly óriási nehezségek tornyosulnak, melyeket még a pápa sem fog legyőzhetni. Semmi valószínűtlenség benne, hogy Magyarország halálos ellenségének, a kievi zarándok és szláv apostol Stroszmejernek sikerült Rómában a tájekoziatlan olasz papokkal elhíttetni, miként a szláv lithurgiának Horvátország és Bosznia katholicus istentiszteletében leendő behozatala által a katholicizmus a délszlávok között a szerb orthodoxizmus rovására hódítani fog. A terv nem új, de annál roszhiszeműbben van proponálva, ismerve szerzőjének orosz-barát velleitárait. Azonban az a körülmény, hogy ezt a tervet most elevenítik fel, s Magyarország szláv katholicusaira is kiakarnák terjeszteni, mutatja, hogy nem a katholicus egyház nagyobb dicsőségére, hanem a francia-orosz békebontó politika szolgálatában a magyar nemzet szupremacia halálos

megsebzésének céljából propagálják.

Ez világos; mindamellert tartózkodók volnánk ítéletünkkel, ha nem kellene regisztrálnunk azon általános megdöbbenést és riadalmat, mely Orosz-Lengyelország katholicus népét elfogta arra a hirre, hogy a pápa Lengyelország katholicus egyházaiban a latin helyett a szláv nyelvű lithurgia behozatalát fogja elrendelni. Ez a szláv nyelv pedig nem lehet más, mint az orosz, behozatalának célja szolgálat és kedvezés az orosz hatalomnak, hatása a lengyel nemzet megsemmisítése és az orthodoxia végleges győzelmének előkészítése.

Mélyen fájlaljuk, hogy a szentszek egy időleges politikai konstelláció csábjaitól megtévesztve, hagyományos elveiről, a társadalmi és állami rend alapjait képező konzervativizmusnak, a historiai jognak védelméről letesz és öröklött hieit Franciaországban a radikálizmusnak, Magyarországon a szláv propagandának, Lengyelországban a muszka hatalomnak kiszolgáltatni hajlandó.

De vigasztal azon hit, hogy mielőtt kenyértöresre kerülne a dolog, a Kuriában most irányadóvá lett politikusok sugalmazásai felett végre is győzni fog a népek atyjának, a katholicus egyház fejének bölcsessége, ki nem fogja megengedni, hogy a világi hatalom Ézsau lencsejeért Szent-Péternek valódi örökje, a katholicus kultusz érdeke, kockára tétessék.

Belföld.

Közigazgatási reform.

A közigazgatási reformjavaslatok első sorozata, mint halljuk, közvetlenül a delegációk ülészekának befejezése után fog letéttetni a

TÁRCZA.

— Szeptember 6. —

A szörnyszülött.

— Jean Richepin. —

A szegényes kis bódé a vásártér vége felé volt felállítva, ahol már csak igen kevés helypénzt kellett fizetni. A bódé bejáratánál két füstös üvegű és épen ezert veres fényt utánzó keskeny petroleum lámpa szórt gyér világosságot.

A bejáratnál egy függöny volt felfüggesztve, melynek czafatos darabjai együtt egy képet akartak mutatni, melynek közepén egy szörnyszülött áll csonka kezekkel és elsatnyult görbe lábakkal körülötte pedig egy dajka, néhány paraszt, egy ur és egy kétségbeejtőn kivágott öltözetű hölgy egy frakkos ur és egy rendjeles tábornok voltak rajzolva, és pedig inkább butaságot, mint bámulást kifejező arczokkal, habár a festő, ki e művet magának nevezhette, valószínűleg ez utóbbira törekedett.

Fájdalom, a bámuló közönség csak „in effigie”, létezett, mert a bódét lehetőleg kevesen állották körül. Pedig egy rongyos trikóba és még rongyosabb szoknyába öltözött szájal-

mas soványágu kísérteties kinézésű nő alak mindent elkövetett, hogy az arra járok figyelmét a bódéra vonja. A legidősebbik egy tompa hangú üstdobot vert minden ütem és gond nélkül, a másik egy nagyobbacska repedt csengetyüt rángatott roppant buzgósággal, a harmadig egy ócska, minden másodig hangot kihagyó sipládát fogatott akadozó kézzel, a legkisebbik kísértet pedig egy öngyilkosjelölt életunt arczával és fáradt lassúsággal produkált valami táncznak alig nevezhető ugrándozást.

Mindezek daczára 2-5 nézőnél több soha soha sem volt, ámbar az egyik kísértet ugyan csak kiabálta rekedt tompa hangon:

— Uraim és hölgyeim! Tessék besétálni Tessék engedni az uralkopó áramlatnak és tessék végignézni az elődást! Uraim! Hölgyeim! Tessék!

Pedig az a szörnyszülött, a mely a produkciók egyetlen aktora volt, s ki maga is megjelent néha bódé előtt, mutogatva csonka karjait és satnya lábait, igazán megérdemelte hogy megbámulja az ember.

Csonka karjának egyetlen ujjával vizet töltött és ivott, kenyeret vágott és evett (s ezt a mutatványt végezte a legnagyobb gyorsasággal és mohósággal). Puskát töltött és egy

kis leány fejéről lelőtt vele egy burgonyát, melyet azonban a mutatvány végén gondosan zsebre tett ugyanezen csonka kézzel. De még mést is mutatott!

Satnya lábaival felugrott az asztal tetejére föllában megállt, végre a négy női kísértettel egy balett félet adott elő.

Mindezt a tiszteletreméltó arczu, öszszakállas torz alak oly nagy lelkesedéssel csinálta végig, mint ha az egész közönség csupa olyan rendjeles tábornokból állott volna, mint a milyenek a bejárat függönyére voltak mázolja.

Szántam szegény öregem s épen ezért belépti díjúl a kívánt 4 sou helyett mindig egy ezüst pénzt adtam; ugyanezt kapta az a kiéhezett arczu leányka is, a ki az előadás végén körüjárt a kis közönséghez egy bádóg tálczával alázatosan meghajolva mikdenki előtt s odanyújtotta azt e szavakkal;

— Kérek alássan valamit szegény nyomorék nagyapám számára.

Az öreg, a kinek feltűntek gyakori látogatásaim, egy előadás után így szólt hozzám:

— Uram, én az ilyen látogatókat mint ön, kimondhatatlanul nagyrabecsülöm; ön megértet engem.

képviselőház asztalára. A miniszterelnök ez alkalommal, hir szerint, részletes előterjesztésben fogja a házzal megismertetni a reformok egészének rendszerét és vezérelveit. A reformjavaslatoknak a parlamenti tárgyalás napirendjére való kitézése a jövő év elejére van kilátásba véve.

Török János †

(1843—1892.)

Török János, Budapest főkapitánya, Barlangligeten, a hova betegsége elől menekült, szívszélhűdésben hirtelen meghalt. S nincs benne kétség, hogy e nemesen és előkelően gondolkozó szív a megfeszített munka lázas hevében omlott össze.

Nagy csapás a fővárosra, nagy csapás az országra is, hogy élete delezőpontján kellett meghalnia.

Legyünk igazságosak iránta s dicsérje emlékét előre az, hogy még kiméletességre siucsen szüksége haló porában.

Félreeső, kis sorsból küzdötte fel magát. Protekció, befolyásos bácsik járása-kelése nem emelte. Magának s tiszta becsületességgel párosult munkaerejének köszönhetette, hogy a temesvári polgármesteri székbe helyezte a közönség bizalma és szeretete. Nem őt, hanem a temesváriakat dicséri, hogy oda juthatott. S Tisza Kálmán érdeme, hogy ott meglátta. Elvégre egy igazán érdemes ember, a kit — megláttak.

Egy igen fontos, de teljesen elrothadt intézmény újjáteremtésére és kormányzására hívta meg Tisza Kálmán Török Jánost. S ő is ama kevesek közé tartozott, akikben a volt miniszter nem csalódott.

Akik figyelemmel kísérték e kitünő ember nehéz munkáját, nemcsak az eredményt látják — mint azt mindenki látja, de ismerik az eszközök titkait is.

Talán soha nem állott egy nagy város rendőrsége élén tisztább és nemesebb lelkű férfiú, mint Török János. És bizonyos, hogy egyiknek sem jutott kinosabb föladat.

Purifikálni a személyzetet. Kikergetni a hivatalszobákból a korrupció zászlóvivőit. A baksisrendszert lefűlelni. A legénységet jobb elemekből alakítani s megtanítani a rendészt mesterségére. A jó tisztviselőkbe tudást, ambíciót és lelket önteni. A rendőrök arcába ostorral vagdosó mágnásurakat állomás szokatni s tiszteletet szerezni az állam közegeinek. Kávésokat, kártyásokat, éjjeli tivornyázó helyeket elenőrzés alá fogni. A prostitucziót és a vele járó betegségeket kellő mederbe szorítani. Organizálni a rendőrséget belülről. Fölállítani a detektiv-osztályt, azt kitanítani s illetéktelen

beavatkozásoktól mególtalmazni. S a mi érdekei közt talán legnagyobb: kisöporítani a főváros népességének megromlott salakját, földelni a tolvajok, betörők és családok fészkeit: járattani kifelé a tolonczkocsikat, megszáditani a méregtől a főváros nagy testét s a jövőre is garanciákat szerezni arra, hogy az u. n. elzüllött népesség (mely szinte 10,000-et számított) munkára kényszerítették s tolvajvendékek nevelést és munkaképességet kapjanak.

Ennyit, ily nemesen kigondoli s ily okosan végrehajtani, csak egy oly igazán nagy szív és kemény elme volt képes mint az övé.

Érdemei iránt, a mig élt, kevesen voltak igazságosak. Ő maga mondta sokszor, hogy a rendőrség nem is lehet népszerű s tudja, hogy a ki arra szenteli magát, annak nincs mire számítani, hacsak nem a lelkiismeretesen föltalálható elégtételre.

Adassék meg neki több; sokkal több Gyász, kegyelete és könye azoknak, akik jobbak közöttünk s akik az erényt s az igazi hazafiaságot nem a hordók tetejéről szónokló szélkiáltó lények szívében keresik, hanem ott, ahol az a haza érdekében, mindnyájunkért becsületesen dolgozik.

Béke legyen e sokat szenvedett és sokat dolgozott, nagyszívű magyar férfiú porai fölött!

* * *

Török János, — kinek váratlan halálhíre, a mint vasárnap az esti órákban elterjedt, mély megilletődést és őszinte sajnálkozást keltett, — 1843. december 27-én született a temesmegyei Vingán. Tanulmányai befejeztével 1864-ben Vinga aljegyzője lett s e tisztelet 1866-ig viselte. Majd odahagyván a községi szolgálatot, Temesvárra ment Rieger Nándor ottani irodájába, melyet 1867-ig vezetett mint ügyvédsegéd.

A nagy intelligens városban gyorsan megszerették a rokonszenves modoru, képzett fiatal embert: 1867-ben városi szolgálatba lépett, fogalmazóvá lett, majd tisz. aljegyző. A fiatal tisztviselő csakhamar előkelő szerepet játszik a város kulturmozgalmaiban, a bizalom általánosan feléje fordult, úgy hogy 1872-ben 29 éves korában főjegyzővé választották. Ritka dolog, hogy oly nagy intelligenciával bíró városban, a milyen Temesvár, egy idegen s nem előkelő származású ifjú, a ki alig öt év előtt telepedett ott meg, oly gyorsan ily magasra törjön. Mert figyelembe kell venni, hogy Török János nagy befolyású rokonsággal nem dicskedett s hogy Temesvárnak ezt a kolumnális hivatalát tisztán saját erejénél s érdemeinél fogva nyerte el.

A főjegyzői állásban alig négy év alatt példátlan népszerűsége tett szert s csakhamar mindenki a város vezérférfinak ismerte el, a kinek helye a polgármesteri székben van.

A közhangulatnak engedett 1876-ban

Steiner Ferenc temesvári polgármester, midőn Töröknek helyet adandó, visszalépett. A lemondó Steiner helyébe azután Török Jánost egyhangulag választották meg polgármesternen — 33 éves korában.

Török János polgármestersége Temesvárt a német világ végének kezdetét jelentette. A magyarság, melynek már eddig is szellemi vezére vala, nagy lelkesedéssel s reménykedéssel üdvözölte őt a polgármesteri székben és a németajku polgárság is teljes bizalommal fogta körül, mert Török erélyétől és jellemétől a közigazgatás és a város pénzügyi viszonyainak javítását várta.

Török János megfelelt a reményeknek és a bizalomnak egyaránt.

— Török János Temesvárt fényesen igazolta, hogy van benne erély, hazafiság, teremő és vezetőszellem s különösen fényesen tüntette ki erős, tiszta jellemét.

Erdemeit és nemes tulajdonságait városa határain túl is meglátták és méltányolták és pedig legjobban a legilletékesebb faktor: a kormány.

*

Az elhunyt csak özvegyet hagy hátra, kivel évek óta boldog házasságot élt. Özvegye Rieger ügyvédnek a leánya, kinek irodájában Török egykor mint segéd volt alkalmazva. Gyermekek nem született e házasságból. A főkapitányság épületében külön lakosztálya volt, mely azonban a főkapitányi hivattalal összeköttetésben állott, hogy a főkapitány bármily nagyobb esemény alkalmával készen állhasson a hivatalos rendelkezésre. Életmódja épen olyan igénytelen és egyszerű volt, mint külső megjelenése. Alacsony, keveset mutató alakjáról ítélve senki se merte volna hinni, a ki különben nem ismerte, hogy ő Budapestnek a főkapitánya. Bár saját külön fogata volt s a fiakkerek egész sora állott rendelkezésére, mégis gyakran lehetett látni az utcán rozoga egyfogatu bérkocsiban ülve, vagy gyalog menve.

Tisza Kálmán jubileuma.

— Saját tudósítónktól. —

Komárom, szeptember 4.

A Tisza Kálmán jubileuma alkalmából rendezett ünnepélyek ma kezdődtek. A lelkesedés messze tulcsap a felekezeti érdeklődés határain. Nemzeti színű zászlók lengenek alá a hivatalos épületekről és ugyancsak föllobogozta házait a lakosság, még pedig felekezeti különbség nélkül, mintegy annak jeléül, hogy testvéries érzellemmel óhajt részt venni mindenki abban az ünnepben, melyet Tisza Kálmán államférfiui jelentősége és hazafias érdemei magasan kiemelnek egy felekezet szerény keretéből.

A fölvonulás a pályaudvarhoz a szépen földszített régi ref. kollegiumtól történt meg. Megszámlálhatlan fogaton indultak a messze vidékről egysereglert, főleg egyházi vendégek és a város és megye színe-java.

En ugyan nem értettem meg egészen, hanem határozatlan válaszként egy liter bort hozattam neki e bókért.

Es ő sokkal jobban megértett engem, mert oly hamar elfogyasztotta azt, hogy csakhamar egy második üveggel kellett értelmes voltomnak bizonyosságát adni.

Mikor egy harmadik üveg is elfogyott, kitört az öregből az őszinteség és így kiáltott:

— Uram, édes uram! Tudja meg, hogy én a világ legszerencsétlenebb halandója vagyok! En igenlőleg bólintottan és csonka végtagjaira néztem.

— Ön nem ért engem uram! — folytatá ő (én pedig megijedtem, mert azt hittem, hogy ezért meg majd sört kell hozatnom.)

— Ez az egyetlen szerencse, a mi életemben ért, azóta minden ellenem fordult, mióta ily csonka tagokkal jöttem a világra.

Most már igazán nem értettem, de hallgattam mélységesen.

— Ismerte-e ön, uram, az én kedves feleségemet, Zenaidát, a csonka Vénust?

— Nem, én csak a majom Vénust, Csásari-net ismertem.

— Nagyszerű asszony volt. Ep oly nyomorék, miut én! Elvettem feleségül, azt hittem,

csupa nyomorék gyermekeink lesznek, kiket az egész világ fog bámulni és impresszáriók ezreket fizetnek majd értük! És uram, és...

— Nos és? ...

— És mind oly egészségesek lettek, mint a makk. Egy volt csak nyomorék, de ez oly nyomorék volt, uram, hogy magam is bámultam. Egy hetes korában meghalt!

Az öreg elhallgatott, én pedig kíváncsian kérdelem.

— Na, és azután? ...

— Mit azután — folytatá újra dühösen — hát a feleségem, mikor a hatodik, kifogástalanul ép leánynak adott életet, maghalt... Tudja-e mihez fogtam? ... Őt leány egy ily szegény nyomorék nyakán... Elkézdtem ezt a mesterséget, a mit most folytatok. Gondy darabig jól ment, s egykor egy örült gondolatom támadt, a legnagyobbik egészen ép leányomat hozzáérőskoltam a legpáratlanabb szörnyszülőthöz, a melyet valaha csak láttam! És uram... a leányom gyermekei, 2—2 iker, év alatt, mind olyan ép és egészséges mint egy huszár-örmeester.

Az öreg egy pár pillanatig gondolkodott, azután valóságos dühvel ugrott fel és ragadott karon.

— Jöjjön, uram, nézze meg ezeket a kis

ördögöket, kik közül a két kisebbnek én vásárlók drága, uraknak való tehentejet és ugy tartom őket, mint valóságos kis hercegeket, jöjjön, nézze meg uram! ...

Es felugrott, karon csipett s gyorsan vitt egy adag 60 lépésnyire fekvő kerekas bódéhoz, melyben 6 nagy leány és két kis gyermek szorougott egymást melegítve egyéb fűtőszert hijján.

A leányok ijedten ugráltak szét. Az öreg dühösen vont a szoba sarkába, ott felkapott egy rozott bölcsőről egy terítőt, és oly szép két kis gyermeket láttam ragyogó kék szemekkel, gögicselő piros ajkacsakkal, hogy szebbet festeni sem lehetne.

Az öreg olyan mérgesen kapta őket ölebe, hogy azt hittem, mindkettőt megfojtja. Reájuk nézett szuró szemmel, összeránczolt homlokkal... és a mint tekintete a ragyogó szemecskék kedves világával találkozott, az öreg homlokáról elsimultak a redők, szemei tágra nyitak, a szempillákon egy köny jelent meg, s az öreg ellágyult, reszkető hangon rebegette...

— Jó Isten... de hát tehetnek-e ezek a szegénykék róia, ha az egek ura őket nem szörnyetegeknek hanem — angyalkáknak teremté! ...

Negyedőtkor berobogott a külön vonat, melylyel az ünnepeit vendég és diszes kísérete utazott. Tisza Kálmánnal jöttek: Jókai Mór, báró Bánffy Dezső, Tisza Lajos, Hegedüs Sándor, Beöthy Algernon, Szász Domokos, Szász Gerő, Kiss Albert, Tisza István, Gajári Ödön stb.

A leszállásnál az érkezőket dörgő éljenzés fogadta, melynek lecsendesültével Beöthy Zs. főrendiházi tag, egyházmegyei gondnok üdvözölte rövid, de érzelmeteljes szavakban a jubilánst. Tisza Kálmán látható megindultsággal válaszolt néhány szívből fakadó szóval melylyel köszönetét fejezte ki.

Az állomás kijárataánál a bandérium kapitánya, Kónkoly-Thomas Béla elnök felhívására tisztelgéshez vezényelt és a komáromi hölgyek nevében két gyönyörű leánygyermek diszes ezüst babérszortut nyújtott át. A koszorú a következő felirást tartalmazta: „A komáromi nők Tisza Kálmán V. B. T. T. 25 éves jubileuma alkalmával elismerésük és hálájuk jeléül”. Miután Tisza Kálmán átvette a koszorút, megindult a disztfogat hosszú sorozata, melyet Sárkány főkapitány és Pöcze főszolgabíró nyitotta meg. Utána a komáromi gazdától alakult lovas bandérium vonult föl panyókára vetett ezüstcsatos mentékben. Délcegen ülték meg fölczelezett lovaikat. A bandérium mögött Zuber főispán s nyomában utána gyönyörű négy szürke által vont fogaton következett az illusztris vendég Beöthy Zsigmond kíséretében; zászlós diszlovakos vették körül a kocsi.

Tarozklövések, harangzugas és a beláthatlan néptömeg riadó éljenzése közt haladt a menet, mely az új hidon át több utcán végig, a főispán lakására vonult.

Este a daikertben jótékonycélu társas estély volt, melyen az ünnepeit vendég is részt vett. A kertlampionok ezreitől gyönyörűen volt megvilágítva.

Külföld.

Az új szerbiai kormány programja.

A szerb hivatalos lap közzéteszi a több pontokban már írtatott kormányprogramot. A külügyi helyzetre vonatkozó passzus így szól: Jó viszony az összes, különösen a szomszéd hatalmakkal, az összes, törvényileg megállapított kötelezettségek teljesítése, Szerbia jogainak féltékeny megóvása, mint ama kötelezettségek teljesítése, melyeket Szerbiának mint államnak nemzeti tekintetben teljesítenie kell. — Az a passzus, mely szerint Szerbia minden irányban megfogja óvni semlegességét, a hivatalos lapban teljesen hiányzik. Ez az utolsó órában történt kihagyás jellemző. A kabinetekkel közölt programban még nem volt ez a passzus.

Francziák mellett tüntető németek.

A német katolikus gyűlés tegnapi rajnai utazása alkalmával a gőzösn, melyen mintegy 500-an voltak együtt francia dalokat énekeltek; a tüntetésben jobbra német katolikus diákok vettek részt. A mainzi lapok főlhalorodással azt jegyezik meg, hogy minden németül érző embert mélyen megsért, hogy a német katolikusok a Sedan-napon, a német Rajuán francia dalokat énekelnek.

Az

„ARADI KOZLONY“

előfizetési árai:

Helyben	Vidéken
házhoz hordva:	szétküldve:
Egész évre 12 frt — kr.	Egész évre 14 frt — kr.
Fél évre 6 frt — kr.	Fél évre 7 frt — kr.
Negyed évre 3 frt — kr.	Negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt — kr.	Egy óra 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 5 kr. vidéken 6 kr.

Az előfizetési pénzek, valamint hirdetési és egyéb díjak az „ARADI KOZLONY“ kiadóhivatalának küldendők, ugyszinte ide utalandó minden oly ügy, mely a lap anyagi részét illeti.

Mutatványosokat egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Az „Aradi Nyomda-Társaság“

Időjárás.

Legnyomás: reggel 7 órakor 755,5 mm., délután 2 órakor 756,0. Hőmérséklet reggel 7 órakor C° + 23,0, délután 2 órakor C° + 31,0. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 5. délután 2 órakor N. 6. Felhőzet: reggel derült, délután többnyire borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Időjárás a mai napra.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

Szeptember 6.

Később derülés.

Borús.

Eső.

Hűvös.

HIREK.

Szeptember 6. Kezd. Róm. kath. naptár: Zakariás. — Protestáns naptár: Zakariás. — Görög-keleti naptár (augusztus 25.): Bertalau. — A nap két 5 óra 25 perczkor, nyugszik 6 óra 29 perczkor.

Kötelesej-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola. földszint.

Szeptember 7. Közigazgatási bizottsági ülések.

Szeptember 9. Az aradi közjegyzői kamara ülése.

Szeptember 13—14. Aradmegye igazoló választmányának ülése.

Szeptember 13. Esküdtészeki tárgyalás Reck Sándor ellen.

Szeptember 15. Az aradi első takarékpénztár rendkívüli közgyűlése délután 4 órakor.

Szeptember 21. Az Aradvidéki Tanító-Egylet évi nagygyűlése.

Szeptember 25. Desseffy megyés püspök Aradon bérmál.

Szeptember 26. Katonai lóvásár Aradon.

Szeptember 27. Barabás-Baráth sajtópör tárgyalása.

— Személyi hírek. Fábrián László főispán tegnap reggel nejevel Török János budapesti főkapitány rokonuk temetésére a fővárosba utazott. — Végh Aurél kir. jószágigazgató szabadságidejéről e hó 15-én érkezik vissza s átveszi hivatalát.

— A hivatalos lapból. A király Szentmihályi Lajos mérnöknek, nyugdíjaztatása alkalmából, sok évi buzgó szolgálatai elismerésül, a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— Lukács Béla miniszter, ki, mint irtuk, október elején Arad vendége lesz, szombat éjszaka rövid ideig Szegeden tartózkodott. A miniszter Eszéken, Pécsen és Villányon tekintette meg a nagy őszi hadgyakorlathoz történt előkészületeket s onnét érkezett külön vonaton Schöber államvasuti igazgató és Potyondy főfelügyelő kíséretében a Szeged-Rökus állomásra. Ott Enyedy szegedi üzletvezető, Steiszkál és Polgár osztályfőnökök akartak a miniszternél tisztelegni, ki azonban aludt s így nem fogadta őket. Nemsokára átment a miniszteri különvonat a „Szeged“ állomásra, hounét Lukács miniszter kísérelével tovább utazott a Vaskapu munkálatainak megtekintése végett. A miniszter Orsováról visszafelé jövet Aradon át utazott a fővárosba.

— Török főkapitány halála. Vasárnap este távirat hozta aradra a gyászhirot, hogy Török János Budapest fő és székváros államrendőrségnek főkapitánya szepesmegyei Barlangligetben, a hol üpülés végett tartózkodott szívshühűs következtében meghalt. Török János 1842-ben született Vingán. Megnősülvén feleségül vette Fábrián László főispán nejeinek unokatestvérét. Mielőtt 1885 évi február hó 17-én az államrendőrség főkapitányává nevezetett ki hosszabb ideig volt Temesvár szab. kir. város polgármestere. Működésének s a közrendészet terén szerzett érdemeinek elismerésül Ő felsége folyó évi június 1-én a miniszteri tanácsosi cím adományozásával tüntette ki. Török János a tavaszon néhány napig városunkban tartózkodott s a Fábrián család vendége volt. Temetésére a tegnap reggeli gyorsvonattal Fábrián László főispán nejevel felutazott Budapestre.

— A helybeli lyceumban elhelyezett állami tanintézetekben az 1892/3-ik tanévre szóló beiratások í. hó 3-ikán befejezést nyertek. Az iskolai év ünnepélyes megnyitása az állami tanítóképző intézetben szeptember 1-én a „Veni sancte“ meghallgatásával kezdődött, mely után a növendékek az I-ső osztály tantermében összegyűltek, hol Szabó József központézetű igazgató buzdító szavakat intézett a tanulókhöz eléjük alitván a tökéletes és hazafias neptanító mintaképét. A kir. főgymnasiumi és állami főreáliskola növendékei hosszú kettős sorokban vonultak a Minoritátiák templomába, hol az ünnepélyes szent

misét Fehér Alfréd lyceumi hittanár tartotta. Mibe után a főgymnasiumi ifjuság a lyceum dísztermében gyűlt össze, hol Himpsner Béla főgymnasiumi igazgató szép beszédben üdvözölte a tanuló ifjuságot, azokat szorgalomra, ildomos magaviseletre, szüleik s tanáraik iránt való tiszteletre buzdította. Az állami főreáliskola növendékei szeptember 5-ikén reggel 8 órakor ugyancsak a díszteremben gyűltek össze, kiket Boros Vida főreáliskolai igazgató magvas megnyitó beczédjében hivatott fel kötelességeik pontos és lelkiismeretes teljesítésére. A rendes előadások a lyceumban a mai nappal veszik kezdetüket. Beiratott a főgymnasiumba: I. a) osztályába: 49, I. b) 49, II. a) 38, II. a) 38, III. 60, IV. 33, V. 36 VI. 23. VII. 22, VIII. 19 összesen 367 növendék. A főreáliskola I. osztályába beiratott 67, II. 46. III. 38. IV. 25, V. 14, VI. 9, VII. 9, VIII. 10, összesen: 218 tanuló. A főreáliskola I. osztályába beiratott: 16, II. 21. III. 21, IV. 30, összesen 88 tanuló. A tanítóképző intézet kebelében fennálló gyakorló elemi iskola I. osztályába beiratott: 13, II. 14, III. 18, IV. 12, összesen 53 növendék. Ezek szerint a lyceumban elhelyezett összes tanintézetekben beiratott az 1892/93-ik iskolai évre összesen; 756 nyilvános tanuló. (gy. r.)

— Arad város központi választmánya tegnap délelőttre egybehívott ülését a tagok távolmaradása miatt elnapolta.

— Árlejtés a városi szegényekháza. Arad város gazdasági széke tegnap délelőtt 10 órakor árlejtést tartott a városi szegényekháza építési munkálatainak munkanemenként leendő kiadására. Az árlejtés eredménye a legelőnyösebb ajánlatokat véve a következő.

A kömüves munkára a 16707 frt 17 kr. kikiáltási ár 40%-ának felül fizetése mellett Kocsis Lajos; Az ácsmunkákra 3574 frt 63 kr. kikiáltási áron Hacks Frigyes; az asztalos munkákra 3168 frt 12 kr kikiáltási árért Pavitsits Antal; a kőfaragó munkákra 556 frt 20 kr kikiáltási áron Kocsis Lajos; a lakatos munkára a 2053 frt 22 kr kikiáltási ár 11 és félszázalékának elengedésével Millig és Panker czég, a cément munkákra a 277 frt 45 kr kikiáltási ár 15%-ának elengedésével Döngeló és Rossin czég; a bádigos munkára a 633 fr 44 kr kikiáltási ár 20%-ának elengedésével Weil Alajos; a mázóli munkákra a 339 frt 10 kr kikiáltási ár 20%-ának elengedésével Vágó József és az üveges munkára a 345 frt 93 kr kikiáltási ár 15 százalékanak elengedésével Barthel Józsefné vállalkoztak. Ha az árlejtés eredménye jóváhagyatik, az építkezés költsége 69 frt 16 krral kerül többbe az előirányzati összegnél.

— Desinficiálandó utasok Aradon. Az emberiség legszerencsétlenebb alakjai, a kiket most hivatalból megdesinficiálnak. Egész seereg koleravidékről való ember érkezett tegnap tegnapelőtti napon Aradra. Így a többek között Löwy Armin egyenesen Párisból jött bennünket rémitgetni. Legalább ezt jelentette a budapesti rendőrség az aradi kollegáknak telegramban. A szerencsétlen utazó felfedezése és megdesinficiálása érdekében valóságos hajtóvadászat indult meg. A nyomozás teljes sikerre vezetett, mert Jóó Béla kikutatta hogy a kolera-vidékről ide tévedt utas volt nálunk a Nádorban vett szállást, de a desinficiálásnak neszét véve Temesvárra illant. Most ott keresik nagy erővel s egyelőre nem tudott sikerrel. Hasonlóan nagy kutatás eredt meg egy olasz kőfaragó és Galimbert Alajos olasz kereskedő feltalálása érdekében. Mindkettő azonban a vesztegzárt és a desinficiálást elkerülte, mert igazolta magát, hogy Bécsből jön. Onnan még jöhet.

— Új tankerületi főigazgató. Mint biztos forrásból értesülünk, a nagyváradi tankerület főigazgatója, Kun Elek nemsokára a kolozsvári tankerületbe helyeztetik át s helyébe pedig Náttafalussy Kornél jön, a kassai tankerület jelenlegi főigazgatója. Náttafalussy Kornél minden tekintetben kiváló férfi; mint történetírodalmuk művelője, mint szónok, mint tanfériu, mint társadalmi egyén, egyaránt

jeles tulajdonokkal ékeskedik. Áthelyezése már csak napok kérdése.

— **Gyász Istenitisztele** **B o h u s-S z ö g y é n y** Antónia elhunyt emlékére, e hó 6-án a világiósi róm. kath. egyházban a boldogult lelki üdvéért gyászmise fog tartatni. Mire után a világiósi hölgyek által a boldogult nevére tett alapítvány kamataiból négy szegény iskolásgyermek részére vett téli ruhákat oszt ki az alapítványt kezelő bizottság. Dicséret a nemes szívű adakozóknak.

— **Végre esik . . .** Az este megtűrte a kánikulai meleget. Fél 8 óra tájban, dörgés és villámlás közt hatalmas eső áztatta meg Arad esőre szomjas környékét. Valószínű, hogy most már véget is fog érni a kiállhatatlan hőség.

— **A gáji szerb papot áthelyezték.** **P o p o v i t s** Nikanor gör. kel. szerb püspök **N i k o l i t s** Izidor arad-gáji adminisztrátort áthelyezte Tolvadiára s helyébe **P o p o v i t s** Sámuel fényi adminisztrátort nevezte ki Arad-Gájba.

— **Az aradi honvédszázalaj legénységének** ideai nagygyakorlatáról tulzott hírek jeleutak meg a helyi s a fővárosi lapokban. Erre vonatkozólag **S a l a c z Gyula** kir. tanácsos polgármestertől a következő sorokat vettük:

Tisztelt szerkesztőség!

A helyi hírlapok közölték, hogy honvédszázalajunknak Lugosra vonulása közben 30—40 ember betegült meg, a kiket kocsin kellett tovább szállítani.

B u t y k a y Ádám őrnagy ur zászlóaljparancsnok levéllileg koholmányt jelent ki a fentebbi hirt s tudatja velem, hogy a zászlóalj 4—6 kisebb bajokkal terhelt legényen kívül a zászlóalj a legjobb állapotban érkezett Lugosra s egészségi állapota jelenleg is teljesen kielégítő.

Az őrnagy ur kívánatahoz képest felkérem, legyen szives a fentebbi álhirt lapjában megczáfojni — illetve kiigazítani.

Arad, 1892. szept. 4.

Tisztelettel:

Salacz Gyula
polgármester.

— **Adományok az árvaházalpra.** Itj **K r i s t y o r y** János Sándor fiának szerencsés felgyugyulása öröme 50 frtot; a Kossuth asztaltársaság pedig perselyüjtésből 10 frtot adományoztak az árvaházalpra.

— **Halál a lakodalomban.** Egy boldog fiatal pár nász lakodalmán, a vig mulatozásba borzasztó fordulatot hozott a drámai invencziókban oly kimeríthetetlen fatum. Midőn a legmagasabb fokon állott a mulatók jókedve: egy vért hörgő ember iszonyatos halálküzdélme rettegte meg az idegeket. E halállal viaskodó ember **W e i s z Vilmos** épen a völegény testvére volt, a ki már napok óta készült erre az „**r ö m n a p r a**” és sokak előtt gyermekies örömmel dicsekedett, milyen jól fog mulatni.

A borzalmis eset részleteit tudósítónk így írja le:

Tegnapelőtt **Paulison W e i s z Adolf** új-aradi terménykereskedő örök hűségét esküdött **S c h l e s i n g e r** Jakab paulusi regálébérlő leányának, **Vilmának**. Az örömnépre megvoltak hiva a völegény és menyasszony rokonai és a család kiterjedt ismerettsége, mintegy kétszázan. Az egyházi szertartás 5 órakor történt, mely után a nászvendégség a menyasszonyos háznál gazdagon terített asztalhoz ült.

Emelkedett hangulatban szellemesebbnél szellemesebb pohárköszöntők mondattak Csendült a pohár és mind nagyobb fokra hágott a jókedv.

Egyszerre csek úgy esti 9 órakor a völegény öcsese, **W e i s z Vilmos** halálsápadtan esik le székéről. Melle idegeket borzongatóan hörög; száján vér patakzik. Az első segélyt **S z é k e l y** dr nyújtotta, mely után a beteg jobban is lett. Lefektették egy másik szobába. Kis idő múlva újra kitámolygott a szerencsétlen, azzal a szóval:

— **Jobban vagyok! Mulatni akarok!**

És odaült a mulatozók mellé. Fél óra múlva ismét rosszul lett. Szívszélhűdés érte és szörnyet halt.

Az eset oly rémületet keltett a nászseregben, hogy a mulatságot abbanhagyták és sápadtan széledtek el.

A hirtelen elhalálozott fiatalember fönlaki kereskedő volt és még csak huszonhárom éves. Halála nagy körben kelt részvétet.

— **A kisasszonynapi bucsu**, mely szeptember 8-án lesz Radnán, már előre veti árnyékát. A bucsu igen népesnek ígérkezik. Mint nekünk írják, a szegedi bucsusok óriási tömege pénteken érkezett Makóra, ott megháltak s folytatták utjokat Aradon át Radna felé.

— **A honvédek haza vonulása.** Ennek a hónapnak a 10-ik napján a jól kifáradt, nagy őszi hadgyakorlatokat átszenvedő aradi honvédek **B u t y k a y** őrnagy vezénylete alatt hazaérkeznek. Barátságos fogadtatásukra készüli a polgárság. A jó fiuk bizvást megérdemlik is a szives látást, hisz ők a mi katonáink.

— **A Spitzer-féle gyár — kórház.** A kolera járvány mind fenyegetőbb közeledése arra bírta a tanácsot, hogy a végső szükség esetére a halász-utcai Spitzer-féle börgyárat is kolera kórházzá rendezze be. Az alku e kórház átvételére most folyik. Egyelőre 30 vaságyat rendeznek el benne. Ezzel egyidejűleg megemlítjük, hogy tegnapelőtt már a fellépett koleráról beszéltek Aradon. Szerencsére vakhír volt. A szóbeszédre az adott okot, hogy **H e r m a n József** az anyagutcai 17-ik számú házban **t ü d ö s z i v s z é l h ü d é s** következtében elhunyt. **L e i t n e r** Ernő dr hamar elosztatta a félelmet, konstatalván a halál okát.

— **A gőzgépezők és kazánfűtők a r a d i** vizsgálobizottságánál a szeptember havi vizsgálatok a 8-diki nap nap 15-én fognak megtartatni. Jelentkezni lehet szeptember 14. déli 12 óráig az államépítészeti hivatalnál.

— **Bucsu a vidéken.** Mező-Kovács házán és Kevermesen erősen készünek a bucsura. Az egész faluban annyi mész fogy a házak kicsinostására, a mi szerényebb körülmények között hat falunak is elég lenne. Óriási pitléit lisztet is örölnék a malmokban és olyan fontos kalácsok kerülnek ami egy-egy időszaki kiállítás is kiérdemelne. Az intelligenciának is lesz vidám napja. Kovács házán Nagy Pál plébános asztalához van hiva a vidék intelligenciája. Ugyan-e faluban nagy bucsubát is rendeznek az ottani fiatalok.

— **Uj erdő igazgatóság.** A miniszterium Beszterczen új erdőigazgatóságot állított fel, miután a beszterce-naszódi román alapítvány erdőjavadalmakat az állam átvette. E hivatal vezetésére **R a n i s o w s z k y** János a r a d i kincstári alügyész van kinevezve.

— **Tilalom.** A kereskedelemügyi m. kir. minister, a belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszerelnökkel, a m. kir. pénzügyminiszterrel és a földmívelésügyi m. kir. miniszterrel, valamint az osztrák kormányval egyetértőleg, a kolera-járványnak Németországban való kiterjedésére való tekintettel, ezen járvány behurcolásának megakadályozása végett, a rongyoknak, ócska alattságoknak és kóteleknek, használt ágy- és fehérműeknek, friss gyümölcsnek, zöldségnek és főzeléknek, továbbá a nem bádogszelenczékben conservált halaknak és nyers állati termékeknek a német birodalom egész területéről való behozatalát és átvitelét megtiltotta.

— **A borossebesi vashámor megnagyobbítása.** A gróf **W e n k h e i m** uradalmához tartozó borossebesi vashámort az újabb vívmányok szerint megnagyobbítják. A munkálatot és berendezést megkezdtek, a mi óriási összegbe kerül. A henger művek hajtására egy 80 lóerejű gőzgép, a vizerők kiaknázására pedig egy turbina van felállítva, mely éjjel a villany gépeket, nappal a vashámort hajtja.

— **Kinevezés.** Az Uj-Arad székhelylyel ujonnan szervezett megyei állatorvosi állásra a temesmegyei főispán **S z i l á g y i** Géza okleveles állatorvost nevezte ki.

— **Elfoglott nyomtatványok.** A hazai román lapok közlik, hogy az aradi rendőség a

napokban 300 példányt foglalt le a bukaresti **L u m e a I l l u s t r a t a** (A világ képekben) című folyóiratból s a bizományost, kihez a küldemény címelve volt letartóztatta s 35 forint pénzbírságra ítélte. Az folyóirat a Bécsben járt román küldöttség tagjait ábrázoló nagy fotografiát hozta.

— **Érdekes lelet.** Az Asztalos-Sándor-utca csatornázása javában folyik. Az ásátásoknál egy két méteres csatornára bukkantak, mely az utcáival keresztvonalban húzódik s a háztelkeket is átszeli. A lelet arra enged következtetni, hogy a város e része régebben már rendszeresen volt csatornázva.

— **Czimbalom-tanfolyam.** Halász **M a r i s k a**, a kiváló czimbalomművész, a bécsi zene és színészeti kiállításról, hol fényesen sikerült hangversenyt adott, pénteken érkezék haza, miről több oldalról vett kérdézősködés folytán azzal értesítjük az érdeklődőket, hogy a kisasszony **T ö k ö l y t é r 3. sz. a.** lakásán jelenkezőket elfogad.

— **Utóállítás.** Arad város részéről tegnap utóállítás volt a varban. Az előállítás 5 hadköteles közül egy sem vált be.

— **A mikalakai késelő** **D a r ó c z y** Mihály zsigmondházi lakos egy aradi kocsmában egyenessen késel argumantált. S mivel a vendéglős kidobással fenyegette, a késével életveszélyesen megsebezte a vendéglőst. Feljelentették.

— **Differitisz a szomszédban.** **P é c s k á r ó l** jelenti levelezőnk, hogy ott még mindig nagy erővel pusztít a differitisz. Vasarnap is két áldozatát temettek el a szörnyű gyermek betegségnek.

— **Tantóválasztás.** A világiósi községi iskolaszék legutóbbi gyűlésén **C z i r á k i** Márton tanítónak Aradra való megválasztásával megürült állásra — írja levelezőnk — **E i c h N.** végzett tanító-jelölt meghívásában állapodott meg, s a kir. tanfelügyelőhöz a határozat megerősítése iránt felhívást intézett.

— **Reform az időjárás jelzésekben.** Tudvalevőleg a földmívelésügyi miniszterium intézkedett az iránt, hogy a központi meteorologiai intézet időjárás jelzéseit az ország minél több állomásával táviratilag tudassák s e tudósítások nyilvánosan a távirtdánál közszemlére tétessenek. Ez intézkedésnek praktikus haszna azonban még most kívánni valót hagy fenn Ugyanis a magyar földmives osztály még nem becsüli annyira az időjárás jósálatok tudományos eredményeit, hogy ezek megtudásáért fáradojon, különösen pedig távolra fekszik neki a távirtda, hogy naponként oda menjen a jelzések megtudása végett. Most tehát a miniszter arra törekszik, hogy ez időjárás jelzéseket könnyebben hozzáférhetőkké tegye. Azt tervezi, hogy ama városokban és községekben, ahova időjárás jelzések mennek, egy-egy magasabb helyen, hova a helység minden részéből elláthatnak, színes lobogókat huzat fel magas árbócra. E különböző színű lobogók fogják jelenteni az időjárás kilátásokat. Összesen négy ily lobogó szükséges s a nép könnyen meg fogja tanulni, hogy mely lobogó miféle időt jelent.

— **A belényesi párbaj.** **S c h o l z** aradi hadnagyot, ki a Belényesen **K e m p f** főhadnaggyal vívott párbajban jobb karján súlyosan megsebesült, beszállították a nagyváradi katonai kórházba Állapota — mint értesülünk — nem veszélyes s remélhetőleg nem sokára felépül sebéből.

— **Tanítónó választás M.-Pécskán.** **K r o p a c s e k** Róza elhalálozásával megürült tanítónói állásra **P r i e g l** Saroltát választották meg. Fokozt előléptetésben részesült **K ö i n** József, **B u c s i** Mihály, egy tanítói állás pedig a napokban fog betölteni.

— **Lókiállítás M.-Pécskán.** Az aradmegyei gazdasági egyesület által most csütörtökre rendezett m.-pécskai lókiállítás iránt nagy az érdeklődés. Eddig több mint száz kiállító jelentkezett. Különösen a pécskai és szemlaki tenyésztők fognak saját nevelésű fajlovaikkal versenyezni.

— **Véres verekedés.** Majdnem emberhalál történt szombaton Borossebesen **K o l o z s i** József és társai a monyászi vasut építésénél alkalmazott munkásokban tüzelte fel a szesz a virtust. Minden egyéb ok nélkül neki mentek **L u k á c s** János borossebesi lakosnak és kegyetlenül elverték. **L u k á c s** élet és halál között lebeg. A tetteseket elfogták.

— **Váljunk el.** A körös-maros-tiszak az ármentesítő társulat mündszentapátfalvai szakaszának választmányára Hódmező-Vásárhelyen aug. 29-én tartott ülésében Bánffy Gyula indítványát, melynél fogva tekintettel az aránytalan megterhelhetésre a nagy társulattól való elválást javasolja — elfogadta s az indítványt támogató indokok részletezésére egy bizottságot küldött ki.

— **Füstbe ment terv.** Szokolodán Mari csinos leányt ismételt csavargásért lóditja be a rendőr a kapitány elé, a ki fölpillantva az akta-csomók közül, kérdi:

— Mit keresel megint Aradon?

— Eljöttem a szeretőmet meglátogatni. Hozzá akarok menni.

— Hány napig maradsz nála?

— Öt napig kapitány uram!

— Öt napra be kell csukni, azután zsuppon haza, — ítélte a kapitány, a rendőr pedig belóditotta Marit a legolcsóbb hotelbe; a hol most is a jól kiesztelt terv dugába dőlte miatt zokog.

— **Ertesítés.** A magy. kir. honvédszárvezred felhívja az érdekelteket, hogy a gyakorlatokra bevont kincstári lovak átvétele végett a lókiosztás helyén a huszárlaktanyában folyó hó 10-én délelőtt jelentkezzenek.

— **Az uszodából.** U sz ó m e s t e r (a diákhoz): Kérem, a legutóbbi napokban több órát loptak, és azért jó lesz, ha uraságod ideadja őrizetbe... (észreveszi, hogy a diáknak nincs órája)... a zálogszéduláját.

— **Fizetések redukációjá.** Kállay min. biztos — mint haljuk — a szárazéri társulathoz alkalmazott több hivatalnoknak fizetését redukálta.

— **Gyermekek réme.** Ref.-Kovácsné községében veszedelmes betegség a roncsoló toroklob ütötte fel fejét, mely a gyermekek közül egyre szedi áldozatait.

— **Megrakott kísértet.** Kustélyról jön a következő értesítés. Egy exotikus nevű gazdag ember; Jasb Imbronye Avráncsönyei csöndesen szendergett ágyában. Kakukkos órája épen az éjfél 12 órát huhukolta rémesen, amikor az ajtó nesztelenül fölnyit s három lepedőbe burkolt, kivilágított fejű kísértet lépett a szobába előre nyújtott kezekkel. Jasb Imbronye Avran elhunyt szemeit. Azt hitte álmodik. De megint csak kinyitotta s ekkor látta, hogy felhuzott pisztoly van a homlokának szögelve. Egy pillanat alatt felugrot fektéből; de ebben a pillanatban csattan a pisztoly. Szerencsére, csütörtök-lövés volt. Jasb Imbronye torkon ragadta a kísértetet s egy csomó duna-párna közé dobta. Mig ez a kísértet innen kikecsmelygett: addig Jasb Imbronye a másik két kísértetet egyszerűen kirugta a szobából s aztán neki látott a munkának. Ugy elrakta a lepedő kísértetet, hogy lepedőben kellett haza szállítani. Ekkor tűnt ki, hogy a megrakott kísértet nem más, mint egy Maléta Joszim nevű ifjú legény, aki gyilkosság miatt vizsgálat alatt van és az exotikus nevű ember személyében a koronatanut akarta eltenni láb alól. A kísértet most csak addig nics a hörtönben, amíg kék-véres színéből elhagy valamennyit. Addiglan fekszik és jeges borogatásokat vesz. Gyilkosság kísértetének büntetése miatt fogják felelősségre venni.

— **Lopás.** Kovács Ignác pékség szobájából távollétében ismeretlen tettes ellopta ezüst óráját és 2 aranygyűrűjét. A rendőrség nyomozza.

— **Ebmarás.** Andor László 14 éves nyomásztanoncot tegnap egy eb jobb lábának térdhajlásán megmarta. Az első orvosi segélyt Leitner Ernő dr. nyújtotta. Az ebet állatorvosi megfigyelés alá vették.

— **A reményteljes kicsi.** Kiss Gaspár a neve olyan mint az öklöm. Az anyatejtől elvállásának 10 esztendő jubileumát üli és már lop Utóbb a Gizella téri Gáji templomban lopott. A város hibetöleg javítóházba meneszti.

— **Az aradi kőszá Gyurka** vagyis Györgovits Flóra csakugy állandóan üli a dutyit mint népszimübeli hőse utoljára pénteken volt lecsukva és most egy csizma tolvajlási kísérletet njra bejebbitették. Ez egyuttal dutyileülésénekgyémántjubiléuma.

— **Zálogházi árverés** lesz ma Weisz David zálogházában, mire az érdeklődőket e helyen is figyelmeztetjük.

H y m e n .

Paku Imre dr a makói orvosi kar egyik tehetséges tagja eljegyezte Simon Mihály kis-zombori jómódu polgár kedves leányát Ilonkát.

Szendrey Mihály színész, az aradi színtársulat volt tagja, eljegyezte Barts Aranka színésznőt.

Egyletek, Társulatok.

— **Az asztalossegédek segélyező-egylete** vasárnap délután Steigervald Alajos elnöklété alatt ülést tartott. Miután az ülésen a tagok kétséget kizárólag meggyőződtek a felelő, hogy az új törvény alapján szervezkedett segélypénztárhoz minden iparossegédnek tartozni kell. elhatározták, hogy lemondanak a betegsegélyzésről mint magánegyleti feladatról. Ezt annál inkább kell tenniük, mert a kiadások már régebben nem fedezik a bevételeket. Legközelebb közgyűlést tartanak s határozni fognak a felett: mivé alakuljon az egylet. Egyik részről ugynevezett „Szakegyletet“ terveznek, azonban több népszerűségre van kilátása a tervezett rokkantségélyező egyletnek melynek eszméjét az elnök vetette fel.

Színház.

Shakespeare-cyklus Aradon.

II.

Lear király.

Rakodczay Pál és társulata vasárnap a Lear királyt mutatta be az ünnep daczára is közepes ház előtt. Csak a karzatok mutattak élénkebb és mozgalmassabb képet, mint előző nap, melyen a „felséges nép“ teljesen hiányzott.

Igazán sajnáljuk, hogy a derék társulat vállalkozását nálunk ily gyöngye anyagi szerencse kíséri. Nagyon érezhetően, szemmeláthatólag mutatják az ürességtől tátongó páholy-sorok hogy Arad előkelő publikuma még mindig nyaral s a hegyalja kolnáiban, vagy fürdőkön keres enyhületet a szokatlan hőségben. Pedig Rakodczay társulata nagyobb pártolást érdemelne s hogy ez nem így van, annak okául egyedül azt hozhatjuk fel, hogy a társulat a lehető legrosszabbkor kereste fel Aradot, mikor különben eleven élénkségünk totál pang s kötéllal is alig lehet embert fogni olyan meleg helyiségbe, minő a színház.

Rakodczay a czimszerepet adta, sok ambícióval és érzellemmel, de tulerős, néhol határozottan hibás felfogással. Látszik rajta, hogy igen intelligens, hozzáértő a esthetikus, a ki tudja, érzi, melyik helyzetben mit és hogyan kellene tenni, csak hogy hiányzik hozzá a fizikai erő s mikor ezt kiabálással, vagy a szenvedélyek erőltetett maszkirozásával pótolja, sokat vét azon alkotó elemek ellen, mikből a színész tehetségének állnia kell. Hogy Rakodczayban nagyobb a hozzáértés, mint a tehetség, leginkább a kitünő ensemble igazolja s az önálló szereplők helyes felfogását bizonyító szakavatott vezetőről tanuskodó beoktatás.

A jó előadás sikerében előkelő része van Laczkó Aránaknak (Goneril), Zádor Rózának (Regan) és Abrá Aránaknak (Cordelia). Mindhárom jeles tehetség, szavalásuk csaknem tökéletes. A férfszereplők közül első sorban Pestit (udvari bolond) emelhetjük ki, a ki nagyon értelmes, ügyes fiatal színész, ment minden tulzástól. Igazán szeretnénk, ha állandóan az aradi színpadon láthatnánk. Bihari (Edgar) nemes hévvel szavalt. Ügyes volt főleg Fehérváry Kent grófja, aztán Gyarmati Gloster-ja és Furedi Edmund-ja.

Ma, kedden III. Richard kerül színre. Népebb házat kívánunk neki, mint a minő a két előadásé volt.

—ss.

CSARNOK

Bűnös volt.

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti novellája. —

[27]

Irta: Ifj. Gily Ede.

Ugyanazon napon érkeztek meg a fővárosból Merényiek is. Velük utazott a báró, hogy megtorolja sérelmeit a gazemberen. — Mindnyájan meg voltak róla győződve, hogy meglepő leleplezésre fognak ébredni Berkesyék, akik — mint Eliz férjének és a bárónak elbeszélte — majdnem feláldozták okatlan hiúságuknak egyetlen leányukat, majdnem önként adták kezébe az albáronak vagyionuk java részét, hogy lopja el.

Eliz tartott ugyan tőle, hogy későn érkeznek, mert nem tudta, hogy Berkessy erénye s józansága már megmentette Bellát, de mégis remélt.

Őszinte örömet érzett, midőn a Berkessyházba érkezve értesült a tényállásról s arról, hogy Bella épen az nap este készül elutazni.

Mig férje és a báró a sarokszobában az utazás fáradalmaip kipihenendő végignyújtóztak a pamlagon, Eliz átöltözött, azután Berkessyhez küldé a szobaleányt azzal az üzenettel, hogy sürgősen beszélni kíván vele.

Bármennyire elfoglalták is Berkessyt üzletében elutazásának előkészületei, a szobaleány nyomában már belépett Eliz szobájába.

— Sürgősen hivatott asszonyom — mondá kezefogva Elizzel — eljöttem megtudandó, mivel lehetek szolgálatára.

— Foglaljon helyet uram, idejét, melyről tudom, hogy mindig drága, nem fogom sokáig igénybe venni.

— Szívesen állok rendelkezésére asszonyom — viszonzá Berkessy s helyet foglalt egy számára kijelölt zsöllén.

— Tudomásom van róla, hogy egy báró Szrémy György nevét bitorló egyén megkérte leánya kezét, s hogy azt önök nem tagadták meg tőle; de tudom azt is, hogy férjem egyik barátja Váry László dr. kosarat kapott miatta.

— Mindez ugy van asszonyom, azzal a külömbséggel, hogy a báró most már számba sem jöhet. Váry vőm lesz.

Eliz meglepetten nezett Berkessyre, mindeire el volt készülve, csak arra nem, hogy távollétében az ügyek ily kedvező fordulatot nyertek. Csak midőn kérdésére Berkessy ismertette az új helyzetet, akkor kiáltott fel benső meglepéssel:

— Ön derék apa!

— Leányom boldog jövőjéről gondoskodni első és fő kötelességem volt mindig.

— Helyesen, de mit gondol eljő-e még önhöz a báró?

— Nem hiszem! De ha érte küldök lehet.

— Küldjön el utána s ha megjött azonnal értesítsen, mi is meg fogjuk önöket látni.

— Igen asszonyom, de mi céljuk van önöknek a báróval?

— Nem báró az, hanem egy közönséges sikkasztó, váltóhamisító, aki csak bitorolja a báró nevét. Velem és férjemmel együtt ideérkezett az igazi báró is, aki el akarja fogatni a gazemberet. Bellának bizonyára okozott annyi keserűséget, hogy ön is szívesen lesz a báró segélyére. Nemde?

— Igen asszonyom azonnal irok neki és meghívom magamhoz.

— Ugy-ugy s amikor itt less, akkorra mi is készen leszünk. Csak addig tartsák szóval, mig mi lemegyünk s a báró le fogja lepleszni. Arról, hogy menekvése ne legyen a gazembernek, majd gondoskodik a rendőrség, melynek két detektívje minden perczen itt lehet. Siessen uram és vigyázzon nehogy a gazember valami gyanusit vegyen észre s kisikoljon körmeink közül.

— Isten önnel asszonyom.

— A viszontlátásra uram.

(Folytatása következik.)

Táviratok.

A király üdvözlő távirata.

Komárom, szept. 5. (Saj. tud. táv.) Ö Felsege üdvözlő táviratot küldött Tisza Kálmánnak, melyben rendkívüli elismerését fejezi ki neki, s kitartást, erőt, hosszu életet kíván neki.

Komárom, szeptember 5. (Saj. tud. táv.) A király távirata Tiszza Kálmánhoz a következő: „Őszinte rokonszenvvel csatlakozom azon örömteljes szerencsekívánatokhoz, melyekkel önt, mint huszonöt év óta az evangélika reformált egyház dunántuli kerületének fő gondnokát hitsorsosai és számos tisztelői a mai napon üdvözlők. Adja a mindenható, hogy mindenkor érdemes működését egyháza és a közügyek érdekében még számos even át folytathassa.

József Ágost főherceg a vadászaton.

M.-sziget, szept. 5. (Saj. tud. táv.) József Ágost főherceg az erdőkinctár által Mármarosban az Erdenvölgyben épített vadászkastélyt és a hozzátartozó vadászkerületet húsz évre kibérelvén, szeptember elsejétől kezdve négy napon át Libits jószágkormányzó kíséretében és az itteni erdészeti személyzet segítségével valóban bámulatramelő kitarással vadászott s bár az idő a nagy vadra való vadászat megtartására a felette nagy szárazság miatt a legkedvezőtlenebb volt, biztos lövéseivel még is egy ritka nagyságu vadkant és a bocsaival a vidéket már régóta nyugtalanító óriási anyamedvét hozott terítékre. Ezeken kívül ő fensége kegyes engedelmével egy vaddisznó süldő és a medvebocok egyikét leterítették. Ő fensége nemsokára folytatja vadászatait a bérelt területhez tartozó kapolapolyánai erdőségekben szarvasokra, a tölgy-makk sűrűbb hullásának beálltával pedig a havasok aljáról feljövő medvékre.

Kolera.

Capri, szeptember 5. (Saj. tud. táv.) Egy családban, mely Hamburgból menekült ide, koleraeset fordult elő, miért is a családot izolálták, ágyaikat és ruháikat elégették.

Közgazdaság.

— **A vetések állása.** Az időjárás az utóbbi két héten is többnyire száraz volt s a ropant hőség is majdnem a legutóbbi napokig eltartott. Az ország egyes részeiben esett ugyan néha egy kis eső, de az részint csekélységénél fogva, részint azért, mert már el késve jött, csak keveset használt.

Az eső hiányát legjobban sínylik a káspápnövények. A tengeri, melyből ezelőtt két héttel a megelőzős termésre lehetett számítani, apanyira hanyatlott, hogy most már a Duna jobbpartja, a Duna-Tisza köze s a Tisza-Maros szöge némely részei kivételével — a hol még közepesnek mutatkozik — általában csak gyenge eredményre nyújt kilátást; az alföldi részekben a roppant forróságtól hirtelen érezték a törést már több helyen megkezdtek. A hűvelyesek és kertive temények termése nem elégíti ki a várakozást, a káposzta különösen az utóbbi időben sokat szenvedett, részint a szárazság és hőség miatt, részint a hernyóktól. Burgonyák a ből csak itt-ott nyernék azonban ebből is gyenge az eredmény; a burgonyapenész terjedéséről és rothadásról mindinkább több panasz érkezik; a korai fajt már több helyütt felelték. A c z u k o r é s t a k a r m á n y r é p a általában rosszul áll, a hőség és szárazság káros hatása folytán a fejlődésben visszamaradt, még aránylag legjobbak jelzik az erdélyi vármegyékben. A len- és kendertermés többnyire meglehetősen. A dohány sínyli a kedvezőtlen időjárást, a mennyiben levelei aprók, átlag mégis középtermésű. A mesztársaság a karmányfélék — luczerna, lóheremak — termésre országerte gyengén sikerült. — **Sarjuszénát** — kivéve az erdélyi vármegyéket — nagyon keveset takarítottak be. A legelőket többnyire lesültek. Szőlőből csak itt-ott mutatkozik némileg meglehetősen termés, de ezt is nagyon csökkentette a szarvorró időjárás úgy mennyiség, mint minőség tekintetében; a filloxera és peronoszpora folyton pusztít. Gyümölcsféléből szilva bőven termelt.

— **Az aradi közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása.** Szállított 1892. aug. 16-tól 31-ig 24880 személy, bevétel 2344 frt 35 kr. Szállított 1891. auguszt. 16-tól 31-ig 24650 személy, bevétel 2344 frt 35 kr. Szállított 1892. jan. 1-től auguszt. 31-ig 296570 személy, bevétel 29024 frt 50 kr. Szállított 1891. jan. 1-től auguszt. 31-ig 253833 személy, bevétel 24672 frt 65 kr.

Szállított 1892. auguszt. 16-tól 31-ig 2923210 kilogramm teher, bevétel 1828 frt 80 kr. Szállított 1891. auguszt. 16-tól 31-ig 3498410 kilogramm teher, bevétel 1609 frt 52 kr. Szállított 1892. jan. 1-től aug. 31-ig 42586041 kilogramm teher, bevétel 18295 frt 38 kr. Szállított 1891. jan. 1-től aug. 31-ig 54755551 kilogramm teher, bevétel 22202 frt 50 kr.

Szeszület.

— Szeptember 5. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 52.50, kicsinyben 73. — hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsdé.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósításai. —

Budapest, szept. 5. d. u. 5 óra

Gabona	Faj	Irányzat	10 ⁰⁰ kilogramm frt
Buza	bánsági	csend.	7.40— 8.10
	tiszavidéki	„	7.50— 8.20
	pestvidéki	„	7.45— 8.15
	fehértói	„	7.50— 8.20
	bácskai	„	„
	északi-magyarországi	„	„
Roza	—	szilárd	6.44— 6.55
Árpa	takarmány	lanyha	5.30— 5.50
	égetni való	„	5.70— 6.20
Zab	—	lanyha	6.40— 7.50
Tengeri	bánsági	szilárd	5.40— 5.70
	másnemű	„	4.35— 4.90
Káposzta-repcze	—	szilárd	4.90— 4.85
Köles	—	szilárd	10.70— 11.10
Buza	tavasza	csend.	7.36— 7.38
	junius 1892	„	7.72— 7.73
Tengeri	máj.-jun. 1892	csend.	4.38— 4.85
	szept.-okt. 1891	„	5.29— 5.11
Zab	Bpest sz. tavasz	csend.	5.42— 5.43
	„ „ őszre	„	5.63— 5.65
Káposzta-repcze	—	szilárd	11.25— 11.35
	aug.-szept. 1891	„	„

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén

Budapest, 1892. szeptember 5.

Magyar aranyjárdék 6%	111.70
Magyar aranyjárdék 4%	111.70
Magyar aranyjárdék 5%	100.45
Magyar vasuti kölcsön	120.—
Magyar keleti vasuti államkötvény I. kibocsátás	—
Magyar keleti vasuti államkötvény II. kibocsátás	—
Magyar keleti vasuti államkötvény III. kibocsátás	117.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	—
Magyar földterhermentesítési kötvény záradékkal	—
Temes-bánati földterhermentesítési kötvény	—
Temes-bánati földterhermentesítési kötv. záradékkal	—
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	—
Magyar szőlődezmaváltási kötvény	142.50
Magyar nyelvény-sorsjegy-kölcsön	142.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	136.50
Osztrák járadék papírban	96.—
Osztrák járadék ezüstben	95.75
Osztrák járadék arazban	113.75
1890-ki államsorsjegyek	140.—
Osztrák-magyar bankrészvény	399.—
Magyar hitelbankrészvény	360.—
Osztrák hitelintézet részvény	315.10
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.87
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.48

Légtűneti észleletek Aradon.

Hó és nap	L ó g n y o m á s milliméterekben		H ő m é r s é k l e t C°	
	legmagasb	legalacsonyabb	legmagasb	legalacsonyabb
Auguszt. 27	63.2	62.2	26.2	17.5
„ 28	62.5	61.7	27.2	15.6
„ 29	62.9	61.7	28.3	18.0
„ 30	64.0	61.7	29.9	15.0
„ 31	62.2	60.1	32.9	19.0
Szept. 1	62.0	61.5	31.4	19.0
„ 2	66.3	64.2	26.0	16.0

Hó és nap	S z é l	Felhőzet	Csap. mm.	Észrevétel
	iránya	általában		
Auguszt. 27	N.	2 félborult	—	—
„ 28	DN.	2 félborult	—	—
„ 29	N.	3 derült	—	—
„ 30	DK.	4 derült	—	—
„ 31	DK.	6 derült	—	—
Szept. 1	N.	4 derült	—	—
„ 2	EN.	5 félborult	—	—

Posgay Lajos dr.

Szerkesztői üzenet.

Paulus előfizető. Mi is sokat kacagunk azon, hogy egyik vidéki lap átvette a „Bra-

ziliai konzul Aradon” című tréfás hírlökünket s hogy a hirt helyivé tegye, ekként módosította a címet: A brazíliai konzul Debrecezenben. Így került aztán több fővárosi lapba a hír, mit ön az „Aradi Közlöny”-ben olvasott először. Ez a mi híreinkkel, különben nem az első eset s csak örvényben, hogy vidéki és fővárosi kollegáink annyira méltányolják a rovatunkat, ha mindjárt olyan travestiával is, mint a debreczeni lap.

RAKODCZAY PÁL és társulatának utolsó vendégjátéka.

Aradvárosi

Bérlet

színház.

3. szám.

Kedden, 1892. szeptember 6-án:

III-ik Richárd király.

Történeti tragédia 5 felvonásban. Irta Shakespeare. Fordította Sziglieti.

S Z E M É L Y E K :

IV. Edvard angol király Bihari.
 Erzsébet, neje Keresztesi A.
 George, Clarence hercege, a király öccse Füredi.
 Richárd, Gloucester hercege, a király öccse,
 később angol király Rakodczay.
 Lady Anna, Edward walesi herceg özvegye Laczkó A.
 Margit, száműzött királynő, VI. Henrik özvegye Zádor Róza.
 Richmond Henrik gróf, trónkövetelő, III. Richárd vetélytársa
 Morton János, ély-i püspök Csenter.
 Buckinghame herceg Gyarmat.
 Rivers gróf, a királyné fivére Timár.
 Hasting lord, főkamara Győző.
 Dorset marquis, a királyné fia, első férjétől Halász.
 Grey lord, a királyné fia, első férjétől Nadányi E.
 Stanley lord Pesti.
 Rattell Bérczi.
 Catesby Arday.
 Norfolk herceg Erdey.
 Sir James Tyrrel Veress.
 A londoni lord mayor Fehérváry.

Kezdeté 7^{1/2} órakor.

Idegenek névsora Aradon.

— Szeptember 5. —

Fehér Kereszt szálloda: Durvay M. orvos, Budapest.
 Tucsák Jenő magánzó, Borosjenő. Vízkeleti K. kereskedő, Temesvár. Haller és Weisz kereskedők, Fehértételep. Perle Sándorné magánzó, Palics.
 Nádor szálloda: Höliger János mérnök, Budapest.
 Weickler Márton kereskedő, Kuránsebes. Gyapjas József hangár, Boicza. Schpitzer Eliásné, kereskedőné, Szemlak. Miszkovits F. P. kereskedő, Nagykikinda.
 Három Király szálloda: Paul Demeter tyúkszemirtő, Erzsébetgy. Krausz Jakab tanító, Világos. Juhász István birtokos, Dombiratos. Grosz József kereskedő, Cs.-Palota. Árgyelán János jegyző, Szintye. Antonovits Lázár lélekész, Szemlak. Micskeczku Pál esperes, Komló. Zach József nyomdatulajdonos, Lippa. Kremsperger Mihály birtokos, Torva. Nemet Andor jegyző, Torva.
 Magyar Korona szálloda: Veingartner Gyula biztosítási felügyelő, Borosjenő. Deutsch Simon ügyvédjelölt, Arad. Makra Géza kereskedő, Gyöngyös. Ormódi Adolf borkereskedő, Gyöngyös. Fellegi Lajos kereskedő, Szeged. Braun Gyula kereskedő, Sárobagárd.
 Citronyi szálloda: Muntrán Péter tanító és neje, Szelistye. Horvát Döme tanító, Bukarest.

Felölös szerkesztő: Várhelyi Béla.

Nyilttér.*

NYILATKOZAT.

Cs. Endes Dániel ur, az „Arad és Vidéke” folyó hó 4-én megjelent 206-ik számában szükségesnek tartotta **érzékenykedve megnyilatkozni**, minek folytán kénytelen vagyok a leghatározottabban kijelenteni, **hogy azt az urat, a ki nekem a korrektség és a lovagiaság szabályai tekintetében oktatást adhatna s a kitől én azt elfogadnám, nem Cs. Endes Dánielnek hívják.**

Arad, 1892. szept. 5-én.

Ifj. Gily Ede,

az „Aradi Közlöny” belmunkatársa.

* E rovat alatt közölték nem valószínűséggel.

FÉMBŐL KÉSZÜLT HIRDETÉSI TÁBLÁKAT

(olcsóbbak mint bármely más anyagból készült)

(Metallplakate) emelkedett, sajtolt betűkkel és díszítményekkel készít minden színben

MÜLLER RÓBERT fémtáblagyára Fürthben (Bajorország).

Magyarországi vezérképviselő: **KLAUBER és TÁRSA**, Budapest, vadász-utca 27., mely cég árak és kivitel tekintetében felvilágosítással szolgál és kívánatra mintákat is bemutat.

GUTJAHR & MÜLLER
BUDAPEST.

Malomépítészeti gépgyár és vasöntőde.

Reconstruálnak és építenek mindenféle műmalmokat, a világhíres magy. rendszer szerint, ugymint magas, félmagas és sima őrlésre, készítenek mindenféle malomberendezési gépeket, hajtógépeket, ugymint gőzgépeket, vízikerekeket, turbinákat, transmissiókat, továbbá trieuróket és gázmotorokat.

✦ Árjegyzékeket bérmentve küldenek. ✦

Tervrajzokkal és költségvetésekkel kívánatra szolgálnak

FAIRBANKS-MÉRLEGEK.

Az egész világon a legtekélyesebbnek elismert
MÉRLEG-SZERKEZETEK.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százas rendszerűek, rendkívül érzékenyek és tolosúlytal vannak ellátva. — Tartósság, pontosság és könnyű kezeléskénél fogva az összes világkiállításokon első díjat nyert legkiválóbb mérlegek. — A jutányos árakban, melyek súlyokkal számított tízesed mérlegek áránál nem magasabbak. — A hitelesítés, csomagolás és vasutára való feladás költségei befoglaltatnak. Gazdasági, szerkezeti és szakmérlegeink, valamint marhamérlegeink a legkedveltebb mérleg-szerkezetek.

Gyártásunk
állami felügyelet
alatt áll.

Cím: O.-m. FAIRBANKS-TÁRSASÁG mérleg- és gépgyár John Block vezérig.

Budapest, Andrásy-ut 12.

Árjegyzékkel és felvilágosítással szolgál a központi iroda.

SCHLICK-féle VASÖNTŐDE

és gépgyár részvénytársaság Budapest.

Gyár és irodák: VI., külső váci-út 1696—1699.

Városi iroda és áruháza: VI., Podmaniczky-utca 14. sz.

Ajánlja magát következők készítésére és szállítására, ugymint:

VASHIDAK ÉS TETŐSZERKEZETEK,
szögecselt és hengerelt vastartók,
gőzkazánok és gőzgépek,

zsilipek, átereszek, jónak bizonyult rendszer szerint,
körszivattyúk, vízvezetési csövek
minden nagyságban,

felhúzóké kézi-, viz- és gőzerőre.

Locomobilok, gőzcséplők s mindennemű gazdasági gépek
és ekek. Szállítható mezei-vasutak.

✦ Árjegyzékek kívánatra bérmentesen küldetnek. ✦

GANZ és TÁRSA

vasöntőde és gépgyár-részvény-társulat Budapestben,

készít:

A) gépeket és építési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsiakat és vasuti főlasereléseket, transmissiókat.

Speciálitással:

B) kéregöntvény vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek és ágyugolyókhoz. — Hengerzések kéregöntött hengerekkel mind a magas málmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez.

FACSISZOLÁSHOZ, PAPIR- és CELLULÓZA GYÁRTÁSHOZ VALÓ GÉPEK. Vízikereket nagy sikerrel pótló turbinák. — Villamos világítás nagy távolságra is a motortól.

Zsilipek, oszövezetékek, frictiós kapcsolások, rotációs dynamométerek. Aczelöntvények.

FISCHER LIPÓT

CHEMIGRAPHIAI MŰSZAKI INTÉZETE

Budapest, IV. kerület, Ujvilág-utca 12. szám.

Elvállal és készít

Clichéket (duozokat)

mindennemű kivitelben és modorban,

árjegyzékek, könyvek, szak- és hírlapok, katalogusok, hirdetések stb. képes kiállítása céljából mindennemű rajz vagy fénykép után, kitűnő kidolgozásban, olcsó árak mellett.

Clichéknek való eredeti rajzok kívánatra saját rajzolóimmal terveztetnek és kifogástalan kivitelben kidolgoztatnak.

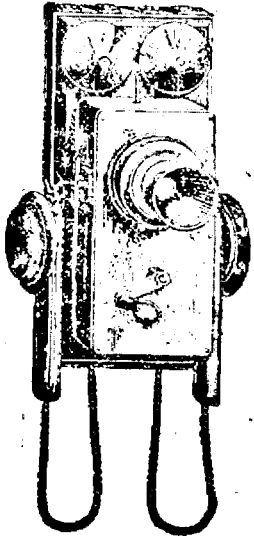
Fénynyomatú, photolithographiai és autographiai munkák sokszorosítását minden tekintetben gondosan és jutányosan eszközölöm.

Költségvetésekkel és felvilágosításokkal szívesen szolgállok.

Vidéki megrendelések legnagyobb figyelemmel és pontosan fogantatosítottatnak.

DECKERT és HOMOLKA

Budapest, Dorottyauteza 8.

Ajánlják legolcsóbb árakon a legjobb szabad. csúcsos mikrofonokat eddig el nem ért hanghatással rövid és hosszú vonalakra.

TELEFON- és TÁVIRDABERENDEZÉSEKET vasutak, vízszab. társulatok, bányaművek, gyárak, szállodák és lakóházak számára.

VILLÁMHÁRITÓKAT a leggendosabb kivitelben, jelállítás mellett.

Villamos világítás (izzó- és izzólámpákkal.)

Elektro-technikai czélokra szolgáló szükségleti cikkeket.

Elektromos vezetékek szakszerű javításokat.

➡ Árjegyzékek és költségvetések ingyen. ➡

Férfiszabó üzletünket

a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánljuk.

Nagy raktárt tartunk kül- és belföldi szövetekből.

Megrendelések mérték szerint gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Vidéki megrendeléseknél a mértékvételeire készséggel nyújtunk utbiztosítást. ➡ Áralk jutányosak. ➡

Buchhalter és Társa

— BUDAPEST —

VII. kerület, Károly-körút 19. szám (Orcsy-ház).

OETL ANTAL-FÉLE

vasöntöde és gépgyár

(HAVEL ÉS DÜMMERLING)

Budapest, VII. ker., Bethlen-tér 4. szám.

Ajánlja gyártmányait, nevezetesen:

ÉPITKEZÉSI ÉS GÉPÖNTVÉNYEKET

saját mintái vagy rajzok szerint,

műszaki berendezések,

tengelyek, csövek és egyéb vasszerkezeteket.

Mintarajzok és költségvetések ingyen és bérmentve szolgáltatnak.

Illustr. Familienblatt, bringt eine Fülle des besten unterhaltenden Stoffes, Belehrendes aus allen Gebieten der Tonkunst. Ausserdem im Jahre 1892 (gr. Oktav-) Seiten ausserles. Musikstücken.

Neue Musik-Zeitung.

hauptsächlich Klavierstücke u. Lieder, sowie als Extrabeilage: Dr. Svoboda's Illustr. Geschichte d. Musik. Preis 1/4jährl. 6 Nr. nur Mk. 1.— Man abonniert bei jed. Buch- u. Musikhandl. od. Poststelle. Probe-Nummern gratis u. franko durch den Verleger Carl Grüniger, Stuttgart.

Musikalische Jugendpost

enthalt Biographien von Tonkünstlern, Erzählungen, Humoresken, belehrende Artikel, Theaterstücke, Spiele, Rätsel, Musikstücke für Klavier und Violine, Lieder u. a. (Preis Mark 1.50 vierteljährlich) Probe-Nummern gratis und franko durch jede Buch- und Musikalienhandlung sowie vom Verleger Carl Grüniger, Stuttgart.

A XIII. évfolyamba lévő

„Vállalkozók Lapja“

és ennek német kiadását a

„Bauunternehmer und Lieferant“

czimű féléves szakközlönyökét a vállalkozók, mérnökök, építésszek, építőmesterek és építő iparosok, továbbá gyárosok, szállítók, bérlok stb. figyelmébe, ajánljuk mint oly lapokat melyekben az ország minden részében előforduló vasut építési, víz-szabályozási, magas építési, szállítási, pályázati, tervezési s egyéb vállalati hírek közölve vannak.

A „Vállalkozók Lapja“

minden kedden jelenik meg a

„Bauunternehmer und Lieferant“

hetenhéttente.

Mutatványszámokat a kiadóhivatal kérésére díjmentesen küld.

Előfizetési díj:

egész évre 8 frt | félévre 4 frt.

Előfizetéseket bármely naptól kezdve elfogad valamennyi magy. királyi postahivatal hírlapközvetítő intézet és kiadóhivatalunk.

Budapest, IV., Lipót-utca 2.

Tanácsot

műszaki és szabadalmi ügyekben és információt ad: beszerzési források, előnyös összeköttetések, gyártási eljárások gyári és műhelyberendezések tárgyában

BERGL SÁNDOR

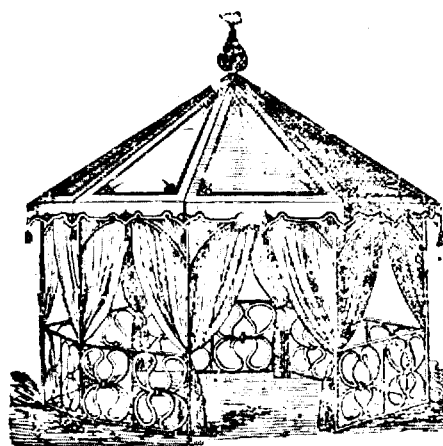
mérnöki és szabadalmi irodája

Budapest, VI., Andrassy-út 30. szám.

Csász. és királyi szabadalom-tulajdonos. KASSINO ZSIGMOND ÉS TÁRSA

vasbutor és aczélsodrony ágybetét gyára.

Budapest, Aradi-utca 6.

Ajánlja jó és szolid kivitelt gyártmányait; kerti sátrakat padokat, fotelleket, székeket, összehajtható ágyakat sodronybetéttel, — melybe semmitéle féreg se veheti be magát, — gyermekágyakat, szalon-vaságyakat, éjjeli szekrényeket és minden e szakmába vágó tárgyat a legjutányosabb áron. — Szállítatik minden vasuti és hajó-állomásra. — Csomagolás költségáron számítatik.

Csász. és királyi szabadalom-tulajdonos.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

M. kir. államvasutak üzemeltetése Aradon.

Hirdetmény.

A n. é. utazó közönség tudomására hozzuk, hogy a Czegléd-szolnoki vonalon a jelenben közlekedő személyszállító vonatokon kívül 1892. évi szeptember hó 1. napjától kezdve 7247. számú tehervonat Czegléd és Abony állomás közt alábbi menetrendben naponként személyszállítással fog közlekedni.

Ezen vonathoz II. és III. osztályu menetjegyek adatnak ki.

Honnan	7247	
	t. v. sz. sz.	
	óra	perc
Czegléd indul d. e.	10	40
Kecskés csárda (6. órh. fmh.) „	11	01
Abony érkezik „	11	20

Csatlakozás: Czegléden 710. és 711. vonathoz.

Jegyzet: Az indulási és érkezési idő a közép-európai idő szerint van megállapítva.

A * feltételes megállást jelez.

Arad, 1892. augusztus hóban.

Az üzemeltetéség.

103791 | 92. sz.

M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetés.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a szombathelyi műhelyében szükségelt 1 drb 100 indikált lóerejű gőzgép, 2 drb 120 m² fűtőfelülettel bíró és Donneley-féle tüzelési rendszerrel ellátott csöves gőzkazán, 1 drb 5000 liter köbtartalmú előmelegítő, egy drb 3500—4000 liter óránkénti teljesítményre szerkesztett Worthington-féle gőztápszivattyú a gőzgép és gőzkazánokhoz szükséges gőz és tápvezetékek, a két részből álló és összesen 157 m. hosszú transzmisszióhoz szükséges alkatrészek szállítása, a helyszínen való felszerelése és üzemképes állapotba való helyezése, valamint a gőzgép, előmelegítő, szivattyú alapszási és a kazánok befalazási munkáinak létesítése iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet. Az ajánlattételre szükséges műszaki leírások, az általános feltételek, az ajánlati minta, valamint a szállítandó gép felszereléseket általános elrendezését előtűntető vázlatrajz ezen hirdetés megjelenésének napjától kezdve az ajánlatok benyújtására alább kitűzött napig, naponta a hivatalos órák alatt a magyar kir. államvasutak gépszerkesztési szakosztályánál (Andrássy-ut 75. sz. III. emelet) betekintheők, illetőleg ajánlatot tenni szándékozók által a magyar kir. államvasutak nyomtatványtáránál beszerezhetők vagy kívánatra az ezekért járó díj (85 kr.) előzetes beküldése mellett posta útján megküldetnek. Az ajánlatok lepecsételve ivenként 50 kros bélyeggel, valamint «Ajánlat a 103791 | 92. számhoz» felirással ellátva, legkésőbbben f. é. szeptember hó 15-ig déli 12 óráig a m. kir. államvasutak gépszerkesztési szakosztályánál benyújtandók. Az ajánlatok a műszaki leírásban foglalt összes gépekre és alkatrészekre, vagy pedig azok csak egyes csoportjaira vonatkozhatnak. — Ajánlattételre a rendelkezésre bocsátandó ajánlati minta használandó. Az ajánlatban kiteendők:

1. A m. kir. államvasutak Szombathely állomására vám és bérmentve szállítandó, szombathelyi műhelyben felszerelendő és üzemképes állapotban átadandó gépek és alkatrészek darabonkénti, illetőleg 100 kilogrammkénti egységárai oszt. ért. forintokban. — Megjegyeztetik, hogy sem a szereléshez szükséges szerszámoknak Budapestről, vagy a m. kir. államvasutak más állomásairól a rendeltetési helyig való elszállítására szállítási díjkezdve sem pedig a szereléshez kiküldendő munkások, műszaki egyének és művezetők részére szabad utazás nem fog engedélyeztetni. A szereléshez szükséges segédeszközök u. m. állványok, deszkák, kötelek, emelők stb. valamint a nehéz tárgyak emelésére szükséges napszamosok, szállítóknak a m. á. v. igazgatósága által díjtalanul fognak rendelkezésre bocsátatni.

2) A megrendelés kézbesítési napjától számítandó legközelebb szállítási határidő, mely alatt szállító az ajánlott gépeket és alkatrészeket szállítani, a helyszínen felszerelni és üzemképes állapotban átadni szándékozik. Figyelmeztetjük az ajánlattevőket, hogy a szállítási véghatáridőnek megállapításánál tekintettel legyenek azon időre is, mely a tárgyaknak Szombathelyre való szállítására szükséges, mert az ez által esetleg beálló határidő túllépése, késedelmennek fognak tekintetni.

A magy. kir. államvasutak által elfogadott szállítási határidőnek be nem tartásáért szállító által a következő pénzbírság lesz fizetendő. A gőzgép után naponta 10 frt. egy gőzkazán után 15 frt., a gőzszivattyú után 2 frt. az előmelegítő 1 frt., a gőz és tápcsövek 5 frt., a transzmissió 15 frt. Azon esetben, ha egy szállító több tárgy szállításával lesz megbízva, a bírság külön-külön minden tárgy után lesz fizetendő.

3) A súly szerint fizetendő alkatrészek pontos súlyai. Az ajánlattevők által ajánlott és a magy. kir. államvasutak igazgatósága által elfogadott súlyokra nézve, úgy fel mint lefelé csak 5 % eltérés fog engedélyeztetni. Ezen megengedett határok között a kifizetés alapjául a tényleges súly vétetik számításba.

Öt % -nál nagyobb eltérés esetén (ugy fel mint lefelé) az illető tárgyak átvétele megtagadható. Ha azonban a magy. kir. államvasutak igazgatósága azok átvételét elhatározná, akkor az öt % -nál nagyobb súlyú többlet nem fizetetik, az 5 % -nál kisebb súlyú szállított alkatrészeknél pedig a fizetés alapjául a tényleges súly vétetik számításba. A darabonként fizetendő tárgyak súlyai az ajánlatban szintén kiteendők.

Megjegyezzük, hogy az ajánlatokban kitiűntetett súlyoktól 5 % -nál nagyobb eltérések, úgy fel mint lefelé szállító által igazolandók, illetőleg kimutatandók azon okok a melyeknél fogva az eltérések beállottak. Ezen okok alapján a tárgyak átvétele visszautasítása iránt a m. á. v. igazgatóságának egyoldalú megítélése szerint káros befolyással lehet, jogában áll a m. á. v. igazgatóságának a gép átvételét megtagadni, Midőn azonban ezen súlykevesebbet a gép szilárdságára a m. á. v. igazgatóságának egyoldalú megítélése szerint káros befolyással nem bír, és a gép átvétetik a m. á. v. igazgatósága az 5 % -nál nagyobb súlyhiányának megfelelő értékét a szállító érdemösszegéből levonni jogosítva van. A levonás azon nyers anyag egységei alapján fog megállapítatni, mely anyagból a gép tulnyomo része áll.

4) Ajánlattevők ajánlataikban kinyilatkoztatni tartoznak, hogy az ajánlott gőzgép indikált ló erőkint és óránként hány kgr. gőzt fogyaszt, továbbá a gőz kazánokon fűtőfelületenként rendes, nem megerőltetett üzem mellett 4-5 szerez elpárologtatási képességgel bíró akna szénrel való tüzeléssel hány kgr. gőzt termel, végre pedig, hogy az ajánlott teljesítményekért szavatosságot vállalnak.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága fentartja magának azt a jogot, hogy ha a megajánlott próbák az ajánlott teljesítményeket nem igazolják, a meg nem felelő gépek beszerzése értékét a meg nem felelés mérvéhez képest lezáritassa.

5) Az ajánlatokhoz csatolandók az ajánlott gépek, kazánok és egyéb alkatrészek oly részletesen méretezett rajzai, hogy azokból az egyes szerkezetek pontosan megíthetők legyenek. Az ajánlatokkal betérjesztett ajánlati rajzok, ajánlat tevőknek vissza nem fognak adatni. A szállításokkal a gőzgép, a gőzkazánok az előmelegítő és transzmissió összes részlet rajzai is másolatban lesznek a magy. kir. államvasutak igazgatóságának átadandók. Bántapénz fejében az ajánlott összegek 5 százaléka vagy készpénzben vagy pedig állami letétekre alkalmas érték papírokban az ajánlatok fent jelzett benyújtási határideje előtti napon déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak főpénztáránál leteendő. A szállítás oda itélése után, az oda itélés napjától számított négy héten belül a figyelembe nem vett ajánlattevők bántapénze vissza adatik, a szállítással megbízott ajánlattevők bántapénze pedig a szállítandó tárgyak ajánlati értékének 5 százaléka szállítatik le, a felesleg pedig szintén visszaadatik. A gőzgép a gőzkazánok és a többi alkatrészek a magy. kir. államvasutak szombathelyi műhelyébe való beérkezés, felszerelés és üzemképes állapotba való helyezés és az előirt teljesítményre s a helyes működésre nézve jó eredményrel a m. kir. államvasutak költségere megtartott kipróbáltatás után azonnal ideiglenesen fognak átvétetni, és az azokután kijáró kereseti összeg az ideiglenes átvétel napjától számított négy héten belül a m. kir. államvasutak főpénztáránál fog kifizetett. A kifizetendő kereseti összegekből egy pro mille a magy. kir. államvasutak nyugdíjra nem jogosított alkalmazottjai külön segély alapja javára a magy. kir. államvasutak főpénztáránál le fog vonatni és visszatartatni. Szállító a szállított gépek, kazánok és egyéb alkatrészek szerkezetének helyeségeért es teljesen megbízható működéséért a kifogástalan kivitelezéért, valamint a felhasznált anyagok jó minőségeért az ideiglenes átvételtől számított egy évi jótállást tartozik elvállalni.

Ezen jótállási kötelezettség biztosítása a le-tett bántapénz a kereseti összeg folyósítása alkalmával annak 10 százaléka egészítendő ki. A biztosítéki összeg a jótállás letelte után négy héten belül fog visszafizettetni, mindenkor anynyiban, a mennyiben szállító a jótállási kötelezettség alól feloldottnak lesz tekinthető. Szállító beleegyezni tartozik, hogy a m. kir. államvasutak igazgatósága a megrendelt pépek és alkatrészek gyártását, szállító gyárában saját közegei által ellenőriztethesse,

Per esetére aláveti magát ajánlattevő a budapesti VI. ker. kir. járásbírósg illetékességének. Az ügylettel járó bélyegilleték költségeket az illető viseli; az illeték az 1881. évi 26. t.-cz. 10. §-ában meghatározott módon rovatik le. A m. kir. államvasutak igazgatósága fentartja magának azon jogot, hogy tekintet nélkül az ajánlott árakra, a szállítással ajánlattevőket, az általuk ajánlott összes tárgyakra, vagy csak azok egy részére bizhassa meg, vagy ajánlatot nem tett más cégeket megbizhasson, végre pedig a szállítástól egészen eltekinthessen.

Az előirt feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, melyek nem a kitűzött határidőre érkeztek be vagy távirati uton, vagy előszóval tértettek, végre pedig olyanok, a melyekhez az előirt bántapénz be nem tétetett, figyelembe nem vétetnek.

Budapest, 1892. évi július hó.

Az igazgatóság.

86121 | 92. sz.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

(IX. sz. pótlék a köteléki díjszabás II. részének I. füzetéhez.)

A fentjelzett köteléki díjszabás II. részének I. füzetéhez f. évi szeptember hó 1-én a IX. számú pótlék lép érvénybe. Ezen pótlék tartalma a következő:

1. A b e r s d o r f állomás felvétele a 17. sz. kivételes díjszabásba (kénkovand.)
2. K é t e g y h á z a állomás felvétele a 23. sz. kivételes díjszabásba (üveghomok) Hohenbockoról.
3. A 27. sz. kivételes díjszabás kibővítése (kövek és kőfaragóárúk Ziegenhalsról Pozsonyba.)
4. A 31. sz. kivételes díjszabás módosítása, illetve kibővítése. (Horn, Friedrichshütte és Rosdzin állomásról Budapestre és Pozsonyba.)
5. Uj kivételes díjszabás Orsováról Berlinbe szállítandó benzín küldeményekre.

A r f o l y a m k ü l ö n b ö z e t e k m ó d o s í t á s a, illetve létesítése.

Ezen pótlék a magyar királyi államvasutak díjszabási hivatalában aug. 20-ika körül lesz megszereshető.

Budapest, 1892. évi augusztus hóban.

A m. kir. államvasutak igazg.
a részes vasutak nevében is.

17120 | III szám.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

A petrozsény-livazény-lupényi helyi érdekű vasut Lupény, Vulkán, Alsó Barbatény összes forgalomra és Livazény személy és podgyász forgalomra berendezett állomással f. é. július hó 27-én a közforgalomra megnyitattott.

Arad, 1892. augusztus hó 19-én.

Az üzemeltetéség.

104496 | CII. szám.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Uj kivételes díjszabás életbe léptetése osztrák és magyar állomásokról Suczava, Predeal és Verciorova román határ állomásokra szállítandó vasuti járművekre.

Osztrák és magyar állomásokról Luczava, Predeal és Verciorova román állomásokra szállítandó vasuti járművekre f. é. október hó 1-én uj kivételes díjszabás lép hatályba, melylyel egyidejűleg a f. é. márcz. hó 1-től érvényes hasonló kivételes díjszabás hatályon kívül helyeztetik.

Az uj kivételes díjszabás példányai a m. kir. államvasutak valamint a többi részes vasutak igazgatóságánál is megszerezhetők.

Budapest, 1892. augusztus hóban.

A m. kir. államvasutak igazgatósága,
és a többi részes vasutak nevében is.

Hirdetmény.

Az iparhatósági megbizottak újabb választása céljából az ipartörvény 172. §-a értelmében kiadott 52211 | 885. sz. földmívelés, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszteri rendelet alapján Arad szab. kir. város területén levő összes önálló kereskedők és iparosok névlajstroma összeállítván, az jelenleg a kapitányi hivatal iparügyi osztályánál közszemlére ki van téve, miről is az érdekeltek azon észrevétellel értesítettnek, hogy az összeállítás ellen emelhető felszólalások f. évi nov. hó 15-ig ezen iparhatóságnál adandók be.

Kelt Aradon, 1892. aug. hó 20-án, a város kapitányi hivatala mint I-ső foku iparhatóság.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

M. kir. államvasutak üzletvezetősége Szegeden.

18092 | 92. szhoz.

666 1-3

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége az általa kezelt vonathálózatán levő valamennyi régi szerkezetű (t. i. nem fairbanks rendszerű) mozgosítható mérlegek és hidmérlegek, valamint az ezekhez tartozó vassulyok fenntartásának és javításának teljesítése iránt az ügylet megkötésétől számítandó három egymásután következő évre ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Vonalainkon jelenleg 20 drb hid- és 252 db mozgosítható (régí szerkezetű) mérleg van használatban.

A pályázati feltételek a következők:

Az ajánlatok az előirt ajánlati mintákon teendők. A szerződési tervezet, valamint az ajánlati minta a szegedi üzletvezetőség általános osztályainál a hivatalos órák alatt betekinthező, illetve ingyen kapható, vagy posta útján kérhető.

Minden ajánlattevő tartozik kinyilatkoztatni, hogy a szerződési tervezetet ismeri és hogy az annak alapján szerkesztendő végleges szerződést elfogadja.

A javítás alá kerülő mérlegek és sulyok minden javítás után újból hitelesítendők lesznek, mire névve a földmívelésügyi m. kir. miniszterium által kiadott 20689 | 877. sz. rendelet mérvadó.

Az ajánlati összeg megállapításánál figyelembe veendő, hogy a mérlegeknek és sulyoknak újbóli hitelesítési költségei nem az ajánlattevő, hanem az alólírott üzletvezetőség által fognak a mérték-hitelesítő hivatalnak megfizettetni, ennél fogva az általános összeg csupán az összes mérlegek és sulyok javítására vonatkozik; továbbá a vállalkozó által fedezendő azon költségekre, melyek a vonalon nem javítható fentemlített tárgyaknak, a lakhelyén levő szertárból a műhelybe, továbbá a mérték-hitelesítő hivatalba és viszont a szertárba való szállításából felmerülnek.

Oly ajánlatok, melyek ne az összes mérlegekre és sulyokra, hanem azoknak csak egy részére vonatkoznak, továbbá oly pályázók ajánlatai kiknek lakhelyén mérték-hitelesítő hivatal nincs, nem fognak figyelembe vétetni.

Az alólírott üzletvezetőség előtt ismeretlen ajánlattevő csatolni tartozik ajánlatához szállító-képességét igazoló bizonyítványt és pedig azon kereskedelmi és iparkamarából kiállítva, melynek területén gára létezik.

Az üzletvezetőség fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül az ajánlott árakra — szabadon választhasson, vagy esetleg új pályázatot hirdethessen.

Az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok folyó vi szeptember hó 15-én déli 12 óráig a szegedi üzletvezetőség I. osztályánál borítékban, lepecsévelve benyújtandók, illetve posta útján bérmentve beküldendők.

A boríték következő czímmel ellátandó: „Ajánlat 18097 | 92. számhoz, mérlegek fenntartása és javítása iránt”.

Bánatpénz gyanánt az ajánlandó évi átalány 5 százaléknak megfelelő összeg készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztárában legkésőbb folyó évi szeptember 14-én déli 12 óráig letendő és a nyert letétijegy az ajánlathoz csatolandó, a mi az ajánlatban felemlítendő.

Az ajánlattevők ajánlatukkal az üzletvezetőség elhatározásáig kötelezettségben maradnak. Szeged, 1892. augusztus hóban.

Az üzletvezetőség.

Nyomtatott az „Aradi nyomdátársaság” könyvnyomdájában.

Oszai időnyre legközelebb nagy választékban érkezendő újdonságainkra melyeknek egy része már megérkezett van szerencsénk a n. é. közönség b. figyelmét felhívni.

Főnökünk, ki e célból külföldre utazott, a legújabb modellek után fogja azokat beszerezni és kellő munkaerő fölött rendelkezvén, azon helyzetben vagyunk, hogy nálunk vásárolt kelméből egy csinos utcai ruha elkészítését 6 frttól, pongyoláét 2 frt 50 krtól kezdve vállalhatjuk.

Kiváló tisztelettel

ROSENBLÜH H. és TÁRSA
Arad, Szabadság-tér.

Csanádvármegye központi járási főszolgabirájától.

4204 | 892. kp.

677 1-2

Pályázat

Csanádvármegye központi járásában a II. körzetbeli **községi kórallatorvosi állásra.**

A körzethez tartoznak: Földeák és Lele községek, a földéaki, lelei és kopáncsi pusztákkal. (Székhely Földeák.)

Javadalmazás: 400 frt fizetés és 100 frt lakbér vagy lakás természetben.

Díjak: a székhelyen 30 kr., a székhelyen kívül 60 kr., a kórallatorvos lakásán pedig 20 kr.

A pályázati kérvények az 1888. évi VII. t.-cz. 117. és 118. §-ában meghatározott képesítés igazolása mellett **folyó év szeptember 25-éig** nálam adhatók be.

A választás Földeákon folyó hó 26-án d. e. 10 órakor lesz a község házában.

A megválasztott az értesítésben kitűzendő idő alatt az állást elfoglalni köteles.

Makón, 1892. év szeptember hó 1-én.

Fail Gábor,
főszolgabíró.

334. áll. sz.-hoz.

675 3-3

Versenyárgyalási hirdetmény.

A csanádvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal területén levő kis-zombor-aradi állami közuton 1893., 1894., 1895., 1896., 1897. és 1898. években eszkozéendő kavics-szállítás biztosítása végett a folyó **1892-ik évi október hó 3-án** a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium és a fentnevezett államépítészeti hivatal helyiségében zárt írásbeli ajánlatok útján versenyárgyalás tartatik.

Felhivatnak ennél fogva vállalkozni kívánók, hogy ajánlataikat a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium segédhivatalainak igazgatójához, vagy a fentemlített államépítészeti hivatalhoz címezve, legkésőbb a kitűzött tárgyalási nap délelőtti 10 órájáig nyujtsák be. A később beérkezett ajánlatok, valamint általában a bármikor beérkezett táviratok és utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok öt pecséttel zárt borítékban a czímzésen felül világosan kiirandó az államépítészeti hivatal és azon állami közutneve, melyre az ajánlat vonatkozik.

Az ajánlatok az államépítészeti hivatalban átvonható ajánlati és felosztási kimutatási minta szerint teendők meg.

Azon esetben, ha ajánlattevő a kereskedelemügyi miniszter ur ő nagyméltósága által elfogadott s az államépítészeti hivatalnál kitett kömintától eltérő könyvet kívánna szállítani, — ennek, saját pecsétjével ellátott két mintáját ajánlatához mellékelni, s egyuttal a felosztási kimutatás 7. rovatában a termelési helyet is megjelölni tartozik.

Az árnak a kereskedelemügyi miniszter ur ő nagyméltósága által elfogadott s az államépítészeti hivatalnál kitett mintával azonos vagy bár attól eltérő, de legalább is oly minőségű anyagra kell vonatkoznia.

A benyújtott ajánlatok vissza nem vonhatók, s mindegyik ajánlattevő ajánlatának beadásától számított nyolcz hétig kötelezettségben marad.

Az államépítészeti hivatal területén átvonuló minden egyes állami közuti vonalra külön ajánlat nyujtandó be.

Az állami közutaknak csupán egyes részeire tett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Ugy az ajánlat, mint a hozzá mellékelte felosztási kimutatás, szabályszerű bélyeggel látandó el és mindkettő az ajánlattevő által aláírandó.

A bánatpénznek az állampénztárba vagy adóhivatalba történt betétesét igazoló nyugta az ajánlathoz csatolandó.

A bánatpénznek a tárgyalásnál alapul szolgáló felosztási kimutatásban kitett mennyiség után az ajánlott árak összegének 5%-át kell kitennie. Készpénz vagy értékpapír az ajánlathoz nem melléklendő.

Azoknak az ajánlattevőknek, kiknek ajánlata el nem fogadtatott, bánatpénze az árlejtés eredménye feletti határozathozatal után fog kiadatni, illetve az intézkedés a kiadás iránt megtétetni.

A tett ajánlat vállalkozót azonnal, a kincstárt azonban csak azon naptól fogva kötelezi, melyben azt a kereskedelemügyi miniszter ur ő nagyméltósága elfogadja.

A szállítási szerződés és részletes feltételek, az ajánlati minta s ennek mellékletét képező felosztási kimutatás és köminták az államépítészeti hivatalnál a szokott hivatalos órákban átvehető, illetve megtekinthetők.

A csanádvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal.

Kelt Makón, 1892. évi augusztus hó 28-án.

A hivatal id. vezetője:

Kátai Gyula,
kir. mérnök.